

T.C.

Ardahan Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı

**SPOR BİLİMLERİNDE BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİ
KONU ALAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN METODOLOJİK
ANALİZİ: BİR İÇERİK ANALİZİ**

Şebnem ÇELİMLİ

Doç. Dr. Ahmet ATALAY

Yüksek Lisans

Ardahan, 2022

SPOR BİLİMLERİNDE BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİ KONU ALAN
LİSANSÜSTÜ TEZLERİN METODOLOJİK ANALİZİ: BİR İÇERİK ANALİZİ

Şebnem ÇELİMLİ

Doç. Dr. Ahmet ATALAY

Ardahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı

Yüksek Lisans

Ardahan, 2022

KABUL VE ONAY

Şebnem Çelimli tarafından hazırlanan “Spor Bilimlerinde Beden Eğitimi Öğretmenlerini Konu Alan Lisansüstü Tezlerin Metodolojik Analizi: Bir İçerik Analizi” başlıklı bu çalışma, 08/06/2022 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

[Doç. Dr. Levent TANYERİ] (Başkan)

[Doç. Dr. Ahmet ATALAY] (Danışman)

[Doç. Dr. Murat AYGÜN]

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Mustafa ŞENEL

Enstitü Müdürü

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kağıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Ardahan Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan “**Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge**” kapsamında tezimin aşağıda belirtilen koşullar haricince YÖK Ulusal Tez Merkezi / Ardahan Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü / Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. ⁽¹⁾
- Enstitü / Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ay ertelenmiştir. ⁽²⁾
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. ⁽³⁾

08/06/2022

Şebnem ÇELİMLİ

“Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge”

(1) Madde 6. 1. Lisansüstü tezle ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü ana bilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu** iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.

(2) Madde 6. 2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü ana bilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulunun** gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.

(3) Madde 7. 1. Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, **tezin yapıldığı kurum** tarafından verilir *. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, **ilgili kurum ve kuruluşun önerisi** ile **enstitü** veya **fakültenin** uygun görüşü üzerine **üniversite yönetim kurulu** tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

* Tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü ana bilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu tarafından karar verilir.**

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında zgn olduğunu, Tez alışmasının Doç. Dr. Ahmet ATALAY danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Ardahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Yönergesi'ne göre yazıldığını beyan ederim.

şebnem ÇELİMLİ

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans tez dönemim süresince, bu çalışmanın planlanıp ortaya çıkarılması aşamasında desteğini üzerimden esirgemeyen, bana sabır ve yol gösteren danışmanım Sayın Doç. Dr. Ahmet ATALAY'a saygıyla teşekkür ederim.

Çalışmaya başlamamda emeği büyük Sayın Doç. Dr. Alptürk AKÇÖLTEKİN hocam ve eşi arkadaşım Öğr. Selin AKÇÖLTEKİN'e, süreçte emeği büyük can kuzen Ayşegül ÇAKAR'a, beni gayretlendirip, cesaretlendiren hocam Emine İPEK'e, aynı zamanda aynı süreçten geçtiğim yol arkadaşım Mine DOKUZLAR'a ve bu çalışmam aşamasında benden desteklerini esirgemeyen annem, babam ve kardeşime minnettarım ve sevgiyle teşekkür ederim.

Son olarak her daim yanımda olan, düştüğüm zaman kaldıran, bana katlanan, en büyük destekçim, arkadaşım, teşekkürün en büyüğünü hak eden dostum Eda KIZILKUŞ BULUT ve yardımlarından dolayı eşi Öğr. Gör. Feryat BULUT'a teşekkürlerimi borç bilirim.

Şebnem ÇELİMLİ

ÖZET

ÇELİMLİ, Şebnem. *Spor Bilimlerinde Beden Eğitimi Öğretmenlerini Konu Alan Lisansüstü Tezlerin Metodolojik Analizi: Bir İçerik Analizi*, Yüksek Lisans, Ardahan, 2022.

Bu araştırmada Türkiye'deki yükseköğretim kurumları çatısı altında, beden eğitimi öğretmenlerini konu alan 2001-2021 yılları arasındaki lisansüstü tez çalışmalarının metodolojik yapılarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın evrenini Yüksek Öğretim Kurumu Tez Sistemi üzerinden 2001-2021 yılları arası taranarak ulaşılan beden eğitimi öğretmenlerini konu alan erişime açık Türkçe lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Yapılan taramalar sonucunda 66 doktora ve 197 yüksek lisans olmak üzere 263 çalışmaya ulaşılmıştır. Araştırmanın örneklemini 263 lisans üstü tez oluşturmaktadır.

Yüksek Öğretim Kurumunun tez tarama sayfasından ulaşılan tezleri farklı değişkenlerine göre inceleyebilmek için Ataş (2015) tarafından oluşturulmuş, “Tez İnceleme Formu” kullanılmıştır. Geliştirilen tez inceleme formu bu çalışmaya uyarlanmıştır. Bu formda ulaşılan lisansüstü tezler ile ilgili tanımlayıcı bilgi, yöntem, desen, örnekleme yöntemi, örneklem grupları, veri toplama araçları ve veri analiz yöntemleri hakkında bilgilere yer vermektedir. Araştırmada tarama modeli ve veri toplamak amacıyla döküman incelemesi kullanılmıştır. Elde edilen veriler, SPSS paket program kullanılarak frekans ve yüzde hesaplamaları yapılmıştır.

Elde edilen bulgular sonucunda incelenen lisansüstü çalışmalarda çalışmalarını gerçekleştiren kişilerin çoğunun erkek olduğu ve tez danışmanlığını yürüten öğretim üyelerinin unvanlarının çoğunluğunun yardımcı doçent doktor olduğu belirlenmiştir. Tezlerde kullanılan araştırma metodolojisinin tezlerin çoğunluğunda belirtilmemiş olup araştırma deseni olarak ise en fazla betimsel tarama modelin kullanıldığı görülmüştür. Örneklem gruplarında, en fazla öğretmenlerin örneklem grubu olarak kullanıldığı göze çarpmaktadır. Bunun yanında tezlerde, veri toplama aracı olarak en çok anketlerin tercih edilerek kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu çalışmada incelenen lisansüstü tezlerin tez sayısı bakımından en çok 2019 yılında yapıldığı belirlenmiştir. Enstitü olarak da lisansüstü tezlerinin en fazla Sağlık Bilimleri Enstitüsünde yapıldığı görülmüştür.

Ana bilim dalı olarak incelendiğinde ise en fazla beden eğitimi ve spor alanında lisansüstü tezlerin yapıldığı gözlenmiştir. Üniversite bazında ise tezlerin ağırlıklı olarak Gazi Üniversitesinde yapıldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Anahtar Sözcükler:

Eğitim, Beden Eğitimi, Egzersiz, Fiziksel Aktivite, Spor, Öğretmen, Beden Eğitimi Öğretmeni, Spor

ABSTRACT

ÇELİMLİ, Şebnem. *Methodological Analysis of Postgraduate Theses on Physical Education Teachers in Sport Sciences: A Content Analysis*, Master's Thesis, Ardahan, 2022.

In this research, it is aimed to examine the methodological structures of postgraduate thesis studies between 2001-2021 on physical education teachers under the roof of Higher Education Institutions in Turkey.

The scope of the research consists of open-access Turkish postgraduate theses on physical education teachers, which were accessed through the Higher Education Institution Thesis System between the years 2001-2021. As a result of the scans, 263 studies, 66 of which were doctoral and 197 postgraduate, were reached. The sample of the research consists of 263 postgraduate theses.

The “Thesis Review Form” created by Ataş (2015) was used in order to examine the theses accessed from the thesis screening page of the Higher Education Institution according to their different variables. The developed thesis review form was adapted to this study. This form contains information about descriptive information, method, design, sampling method, sample groups, data collection tools and data analysis methods related to the graduate theses accessed. In the research, scanning model and document analysis were used to collect data. Frequency and percentage calculations were made using the spss package program on the obtained data.

As a result of the findings, it was determined that most of the people who carried out the studies in the postgraduate studies examined were male and the majority of the titles of the faculty members who were thesis advisors were assistant professors. The research methodology used in the theses was not specified in the majority of theses, and it was also seen that the most descriptive survey model was used as the research design. In the sample groups, it is obvious that the teachers are mostly used as the sample group. In addition, it has been determined that surveys are mostly preferred and used as data collection tool in theses. In terms of the number of theses, it was determined that the postgraduate theses examined in this study were made mostly in 2019. As for an institute, it was observed that the most postgraduate theses were made in the Health Sciences Institute. When examined as a department, it was observed that the most postgraduate

theses were made in the field of physical education and sports. On the basis of university, it is concluded that theses are mostly done in Gazi University.

Keywords:

Education, Physical Education, Exercise, Physical Activity, Sports, Teacher, Physical Education Teacher, Sports

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI.....	
ETİK BEYAN.....	
TEŞEKKÜR	
ÖZET.....	5
ABSTRACT	7
İÇİNDEKİLER	9
KISALTMALAR DİZİNİ	11
TABLOLAR DİZİNİ	12
ŞEKİLLER DİZİNİ	13
1. BÖLÜM.....	14
GİRİŞ	14
1.1. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	14
1.2. PROBLEM DURUMU	16
1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	16
1.4. ARAŞTIRMADA KULLANILAN YÖNTEM VE TEKNİKLER	17
1.5. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI	18
1.6. VARSAYIMLAR	18
1.7. TANIMLAR	18
2. BÖLÜM.....	19
SPOR EĞİTİMİ	19
2.1. SPOR EĞİTİMİ KAVRAMI	19
2.2. ÖN LİSANS DÜZEYİNDE SPOR EĞİTİMİ PROGRAMI	23
2.2.1. Spor Yöneticiliği	23
2.3. LİSANS DÜZEYİNDE SPOR EĞİTİMİ VEREN AKADEMİK	
BİRİMLERE AİT BÖLÜMLER.....	29
2.3.1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği.....	29
2.3.2. Antrenörlük	32
2.3.3. Spor Yöneticiliği	35
2.3.4. Rekreasyon.....	36

2.3.5. Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor	37
2.4. YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA DÜZEYİNDE SPOR EĞİTİMİ.....	39
3. BÖLÜM.....	42
YÖNTEM.....	42
3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ	42
3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM	42
3.3. VERİLERİN TOPLANMASI	43
3.3.1. Veri Toplama Araçları	43
3.4. VERİLERİN ANALİZİ	44
4. BÖLÜM.....	45
BULGULAR VE YORUMLAR	45
4.1. BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİ KONU ALAN LİSANSÜSTÜ TEZLERE İLİŞKİN DEMOGRAFİK BULGULAR	45
4.2. BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİ KONU ALAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN METODOLOJİLERİNE İLİŞKİN BULGULAR.....	54
5. BÖLÜM.....	62
TARTIŞMA VE SONUÇ.....	62
KAYNAKÇA	70
EK 1: Orijinallik Raporu	84
EK 2: Etik Komisyon Muafiyeti Formu	85
ÖZGEÇMİŞ.....	86

KISALTMALAR DİZİNİ

BESYO	: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences
ÜAK	: Üniversiteler Arası Kurul
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurumu
YÖKTEZ	: Yüksek Öğretim Kurumu Tez Sistemi

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Üniversitelerde spor eğitimi veren akademik birimlerin dağılımı.....	32
Tablo 2. Üniversitelerin lisansüstü düzeyinde spor eğitimi program alanları ve enstitülere göre dağılımları.....	40
Tablo 3. Tezlerin yıllara göre dağılımı	45
Tablo 4. Üniversitelere göre tezlerin dağılımı	47
Tablo 5. Enstitülere göre tezlerin dağılımı	49
Tablo 6. Ana bilim dalına göre tezlerin dağılımı	50
Tablo 7. Danışman unvanlarına göre tez dağılımı	51
Tablo 8. Yazarların cinsiyete göre dağılımı.....	52
Tablo 9. Danışmanların cinsiyete göre dağılımı	53
Tablo 10. Tezlerin türlerine göre dağılımı	53
Tablo 11. Araştırma metodolojisine göre tezlerin dağılımı	54
Tablo 12. Araştırma desenine göre tezlerin dağılımı.....	55
Tablo 13. Örneklem yöntemlerine göre tezlerin dağılımı.....	57
Tablo 14. Örneklem gruplarına göre tezlerin dağılımı	58
Tablo 15. Kullanılan veri toplama araçlarına göre tezlerin dağılımı	59
Tablo 16. Araştırmalarda kullanılan veri analiz yöntemleri	60

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Arama Terimleri.....	43
Şekil 2. Tezlerin yıllara göre dağılımı.....	46
Şekil 3. Üniversitelere göre tezlerin dağılımı	48
Şekil 4. Enstitülere göre tezlerin dağılımı.....	49
Şekil 5. Ana bilim dalına göre tezlerin dağılımı	50
Şekil 6. Danışman unvanlarına göre tez dağılımı	51
Şekil 7. Yazarların cinsiyete göre dağılımı	52
Şekil 8. Danışmanların cinsiyete göre dağılımı	53
Şekil 9. Tezlerin türlerine göre dağılımı	54
Şekil 10. Araştırma metodolojisine göre tezlerin dağılımı	55
Şekil 11. Araştırma desenine göre tezlerin dağılımı	56
Şekil 12. Örnekleme yöntemlerine göre tezlerin dağılımı	57
Şekil 13. Örneklem gruplarına göre tezlerin dağılımı.....	58
Şekil 14. Kullanılan veri toplama araçlarına göre tezlerin dağılımı	59
Şekil 15. Araştırmalarda kullanılan veri analiz yöntemleri	61

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Üniversiteler, bir ülkede ihtiyaç duyulan nitelikli insan gücü yetiştirilmesiyle birlikte bilimsel bilginin ortaya çıkarılmasında rol oynayan en önemli kurumların başında gelmektedir. Üniversiteler bilimsel bilgilerin ortaya çıkarılmasını sağlayabilmek adına bazı programları düzenleyerek yürütmektedir. Bu programlar; ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktoradan oluşmaktadır. Lisansüstü öğretimi, lisans diploması almış olan kişilere ilgilendikleri bilim dalında yüksek lisans ya da doktora programlarına dahil olarak uzmanlaşma imkanı sağlayan eğitim olarak tanımlayabiliriz (Karakütük, 2002). Yüksek lisans ve doktora programları bireylere bağımsızca araştırma yapabilme, bilimsel olayları geniş çerçeve ile değerlendirip yorumlayabilme, yeni bilgilere ulaşmak için ihtiyaç duyulan adımları belirleyerek teknolojilere uyum sağlayarak ve bunlar için gerekli bilgi, beceri ve yeterlilik kazanmayı amaçlamaktadır (Tosun, 1997).

Beden eğitimi ile ilgili önlisans ve lisans programları öğrencilere lisans eğitimi sürecinden sonra yüksek lisans veya doktora sürecine ulaşma imkanı vermektedir. Eğitim süreci dahilinde öğrenciler bilimsel çerçevede kurumsal ve deneysel çalışmalara dahil olmaktadır. Üniversitelerde yer alan tez çalışmalarının içerik ve nitelik açısından incelenme durumu, o anki süreci aydınlatmaktan başka gelecekte yapılacak olan çalışma politikaları için yön vermede büyük çapta etkili olacağı söylenebilir.

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın problem durumu, amacı, önemi, kullanılan yöntem ve teknikler, çalışmanın sınırlılıkları ve tanımlar ifade edilerek araştırmanın genel çerçevesi çizilmiştir.

1.1. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmanın amacı spor bilimleri alanında beden eğitimi öğretmenlerini konu alan lisansüstü tezlerin metodolojik analizini yapmaktır. İlgili tezlerin analizini yaparak üretilen tezlere ilişkin eksikleri tespit ederek, bundan sonra yapılacak olan tez çalışmalarına yeni bir bakış açısı kazandırarak, farklı fikirler ile alana fayda sağlamaktır.

Araştırma kapsamında 2001-2021 yılları arasında yazılan 263 adet lisansüstü tez metodolojik olarak incelenmiştir. Bu bağlamda yapılan çalışmada aşağıda yer alan araştırma sorularına cevap aranmıştır:

1. Beden eğitimi öğretmenlerini konu olarak hazırlanan çalışmalarda tezlerin yıllara göre dağılımları nasıldır?
2. Beden eğitimi öğretmenlerini konu olarak hazırlanan çalışmalarda tezlerin üniversitelere göre dağılımları nasıldır?
3. Beden eğitimi öğretmenlerini konu olarak hazırlanan çalışmalarda tezlerin enstitülere göre dağılımları nasıldır?
4. Beden eğitimi öğretmenlerini konu olarak hazırlanan çalışmalarda tezlerin ana bilim dallarına göre dağılımları nasıldır?
5. Beden eğitimi öğretmenlerini konu olarak hazırlanan çalışmalarda tez danışman unvanlarına göre dağılımları nasıldır?
6. Beden eğitimi öğretmenlerini konu olarak hazırlanan çalışmalarda tez çalışmasını gerçekleştiren öğrenci cinsiyetlerinin dağılımları nasıldır?
7. Beden eğitimi öğretmenlerini konu olarak hazırlanan çalışmalarda tez danışmanlarının cinsiyetlerinin dağılımları nasıldır?
8. Beden eğitimi öğretmenlerini konu olarak hazırlanan çalışmalarda tezlerin türlerine göre dağılımları nasıldır?
9. Beden eğitimi öğretmenlerini konu olarak hazırlanan çalışmalarda tezlerin araştırma metodolojileri nelerdir?
10. Beden eğitimi öğretmenlerini konu olarak hazırlanan çalışmalarda tezlerde kullanılan araştırma desenleri nelerdir?
11. Beden eğitimi öğretmenlerini konu olarak hazırlanan çalışmalarda hangi örnekleme yöntemleri kullanılmıştır?
12. Beden eğitimi öğretmenlerini konu olarak hazırlanan çalışmalarda kullanılan örneklem grupları kimlerden oluşmaktadır?
13. Beden eğitimi öğretmenlerini konu olarak hazırlanan çalışmalarda kullanılan veri toplama araçları nelerdir?

14. Beden eğitimi öğretmenlerini konu alarak hazırlanan çalışmalarda kullanılan veri analiz yöntemleri nelerdir?

1.2. PROBLEM DURUMU

Beden eğitimi ve spor dersi, öğrencilerin beden sağlığını koruyan ve geliştiren bir ders olmasının yanı sıra belirli psiko-motor becerilerin kazandırılarak öğrencinin kendini keşfetmesini sağlar. Beden eğitimi ve spor dersinin en yüksek verimle işlenebilmesi ve eğitimde olumlu çıktılar alınabilmesi için çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmaların büyük bir bölümünü üniversiteler bünyesinde yazılan tezler oluşturmaktadır. Son yıllarda üniversitelerin sayısının artması ile her alanda olduğu gibi beden eğitimi ve spor alanında yapılan çalışmalar da hız kazanmıştır. Bu çalışmada 2001-2021 yılları arasında beden eğitimi öğretmenlerini konu alan lisansüstü tezler metodolojik olarak incelenmiştir. İncelenen tezlerin yapıldığı yıl, tezlerin yapıldığı üniversite, yürütüldüğü enstitü, anabilim dalı, tez danışmanların unvanı, yazar cinsiyeti, danışman cinsiyeti, tez türü, araştırma metodolojisi, araştırma deseni, örneklem yöntemi, örneklem grupları, veri toplama araçları, kullanılan veri analiz yöntemleri bakımından incelenmiş ve sayısal verilerle belirtilmiştir.

Beden eğitimi ve spor alanında yapılan bu çalışmanın varlığı ile tespit edilen 263 teze genel bir bakış sağlanmıştır. Bu alanda çalışma yapacak araştırmacılar burada ortaya koyulan bulguları inceleyip kendi tezleri ile genel kanıyı kıyaslama imkânı elde edebilirler. Yapılan incelemelerin yeni araştırmacılara ilham olma veya düşüncelerini destekleme fırsatı vereceği düşünülmektedir. Bu amaçlar doğrultusunda tezlerin niceliğinin yanında niteliği de artacaktır. Bu durum beden eğitimi ve spor dersinden alınan verimin her yönden yükselmesini sağlayacaktır.

1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bilimsel çalışmaların arttırılıp paylaşılması, üniversitelerin önemli görülen görevleri arasındadır. Üniversitelerde gerçekleştirilen lisansüstü çalışmaların süreç içerisinde

ürettikleri yeni teknolojilerle ve yapılan araştırmalar ile bu görevi yerine getirdikleri söylenebilir. Spor bilimlerinde yapılan lisansüstü çalışmaların beden eğitimi ve spor alanına gelişim, ilerleme açısından önemli katkı sağlaması ve süreç içerisinde karşılaşılabilecek problem ve sorunlara çözüm üretebilmesi açısından önemi büyüktür. Geçtiğimiz her yıl artış gösteren üniversite ve enstitülerde spor bilimleri ile ilgili yapılan lisansüstü çalışmaların sayısı da artmaktadır. Bu çalışma ile araştırılacak lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenler açısından incelenip, sunulmasının spor bilimleri alanında gerçekleştirilen lisansüstü çalışmaların geçmişten bugüne eğilimlerini ortaya koyup, alan yazına yeni bir bakış açısı ve farklı bir boyut kazandıracağı düşünülmektedir. Asıl önemli nokta farklı alanlarda yapılan lisansüstü çalışmaların incelendiği tezlere ulaşılmasına rağmen, beden eğitimi ve spor alanının ele alınarak incelendiği tez çalışmalarına yeteri kadar ulaşılamamaktadır. Bu sebepten dolayı Türkiye'de yapılan ender çalışmalardan birisi olduğu düşünülmekte olup ileride yapılacak olan çalışmalara, alan yazımına katkı sağlayacağı beklenmektedir.

1.4. ARAŞTIRMADA KULLANILAN YÖNTEM VE TEKNİKLER

Araştırma sürecinde beden eğitimi ve spor alanındaki çalışmalar Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK)'ün elektronik tez arşivinde detaylı aramalarla taranmış, ulaşılan tezler incelenmiş ve kaydedilmiştir. Sadece erişime açık ve Türkçe olan tezler araştırmaya dahil edilmiştir. Ulaşılan tezleri farklı değişkenlere göre inceleyebilmek için Ataş (2015) tarafından oluşturulmuş, “Tez İnceleme Formu” kullanılmıştır. Geliştirilen tez inceleme formu bu çalışmaya uyarlanmıştır. Bu form da ulaşılan lisansüstü tezler ile ilgili tanımlayıcı bilgi, yöntem, desen, örnekleme yöntemi, örneklem grupları, veri toplama araçları ve veri analiz yöntemleri hakkında bilgilere yer verilmektedir. Bu çalışmada ulaşılan tezler, tarih sırası gözetilerek tez inceleme formuna aktarılmıştır. Elde edilen niteliksel veriler sayısallaştırılıp, betimleyici istatistiksel kullanılarak açıklanmıştır.

1.5. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Bu çalışma;

1. Spor bilimlerinde beden eğitimi öğretmenlerini konu alan 2001-2021 yılları arasında yapılan lisansüstü tezler ile sınırlıdır.
2. YÖK Elektronik Tez Arşivi'nde görüntülenmeye açık, izinli ve Türkçe lisansüstü tezleri ile sınırlıdır.
3. İncelenen tezler, metodolojik olarak değerlendirilirken tezlerin sadece yöntem kısmında verilen bilgiler dikkate alınmıştır.

1.6. VARSAYIMLAR

YÖK resmi web sitesinde yayınlanmış spor bilimlerinde beden eğitimi öğretmenlerini konu alan, 2001-2021 yılları arasında tamamlanan tüm lisansüstü tezleri kapsadığı varsayılmaktadır.

1.7. TANIMLAR

Bu bölümde beden eğitimi, tez ve spor kelimelerinin açıklamaları belirtilmiştir.

Beden Eğitimi: Fiziksel hareketlerin bir bütünlük içerisinde planlı hedefler doğrultusunda, yaşantıya dönüştürülme şeklidir (Tamer, 1987).

Spor: Hareket etme ihtiyacının karşılanması açısından sosyalleşmek, eğlenmek veya oyun gibi özellikleri bünyesinde barındıran faaliyetler bütünüdür (Heper, 2012).

Tez: Belirli iddialara dayanarak tartışmalarla fikir öne sürmektir (Mısıır, 2018).

2. BÖLÜM

SPOR EĞİTİMİ

2.1. SPOR EĞİTİMİ KAVRAMI

Türk Dil Kurumunda yer alan tanıma göre spor, “Bedeni veya zihni geliştirmek amacıyla bazı kurallar bütününe göre isteğe bağlı olarak kişisel veya toplu olarak gerçekleştirilen, hareketlerin birleşimidir.” (www.sozluk.gov.tr).

Eğitim, sporun en önemli boyutlarından biridir. Spor ülkemizde temel eğitim programı dahilinde beden eğitimi dersleri ile yerini almaktadır. Beden eğitimi derslerinin temel amacı, Atatürk İlke ve İnkılâpları, Anayasa, Milli Eğitim Temel Kanunu ve Türk Milli Eğitimin temel amaçları doğrultusunda ilerleyerek; öğrencilerin gelişim özellikleri de göz önünde bulundurularak, kişisel ve toplumsal açıdan sağlıklı, mutlu, güzel ahlaklı ve dengeli bir kişilik yapısına sahip, yapıcı ve yaratıcı olan aynı zamanda üretken, milli kültür değerlerini benimsemiş ve demokratik hayatın getirdiği temel ilkelerini edinmiş bireyler olarak yetiştirilmesi olarak belirlenmiş olması bakımından spor eğitimi üzerine eğilinmesi gereken bir konu olduğu aşikardır. Bu bakımdan UNESCO gibi benzeri kuruluşlar bu konu üzerinde hassasiyetle eğilmişler, Dünya üzerinde birçok ülkede beden eğitimi ve spor derslerinin sayılarını arttırıp sporda başarı gösteren öğrenciler için burs imkanları sağlanarak ve verilen ödüller sayesinde öğrencileri teşvik etme yoluna gitmişlerdir. Ayrıca, günümüzde internet kullanımının artmasına bağlı olarak spor eğitiminin önemli açıdan yol kat ettiği söylenebilir.

“Spor, yalnız beden kabiliyetinin bir üstünlüğü sayılmaz. İdrak ve ahlak da bu işe yardım eder. Zekâ ve kavrayışı kısa olan kuvvetliler, zeka kavrayışı yerinde olan daha az kuvvetlilerle başa çıkamazlar. Ben sporcunun zeki, çevik ve aynı zamanda ahlaklısını severim.” (Mustafa Kemal Atatürk)

Spor, bireyin eğitimi ile birlikte organizmanın birliği prensibine dayalı, eğitimin bütünüleyici bir unsuru aynı zamanda eğitimin ayrılmaz bir parçası olduğu söylenebilir. Diğer bir deyişle spor, kişilerin gelişim özellikleriyle ele alınarak toplumsal düzeni içerisinde huzurlu ve güzel ahlaklı bir kişilik yapısı ile eğitsel açıdan da kişileri beden ve

ruh bütünlüğüyle beraber toplumun içerisine transfer etmektir (Duman ve Kuru, 2010). Göral ve Yapıcı (2001)'e göre ise spor, kişilerin kararlılıkla mücadelede edip, hedefine başarıyla ulaşmak için sistem ve düzen dahilinde ortaya koyduğu bedensel fonksiyonlar bütünü olarak tanımlanmıştır. Ulaşılmak istenen hedef olarak düşünüldüğünde ise, kazanmak, bitirmek, başarıya ulaşmak için planlanmış, belli başlı kurallar çerçevesinde ortaya konulmuş sistemli hareketler bütünüdür.

İnsan vücudu mercek altına alındığında, özel becerileri olan mükemmel bir canlı olduğu gözlemlenmektedir. Canlı yaşamının en önemli kriteri olan hareket, aynı şekilde vücut eğitiminin bir vasıtası olduğu gerçeği beden eğitimi ve sporun önemini göz önüne sermektedir (İşlertaş, 2006). Sporda hareket yetisi, kas ve iskelet sistemi gelişimi önemli bir faktördür. İnsan yaşamı basit hareketlerle başlayıp hayatına karmaşık hareketlerle devam etmektedir (Tepeli, 2010). Hareketlerin üretilmesi, hareket eğitimiyle özdeşleştirilebilir (Özer ve Özer, 2002). Başlıca hareket evreleri ise üç ana grupta incelenmektedir. Bunlar bedenin yüzeysel olan bir noktaya göre yer değiştirme hareketi, kişinin cisme yönelimini sağlayan hareketi ve belirli bir düzeyde denge oluşturması gerektiren dengeleme hareketidir (Çoknaz, 2016).

Spor, gönüllü katılımın esas alındığı, sevecek ve isteyerek yapılan bir etkinliktir. Bu sebeple spor, insan davranışlarının pozitif yönde değişimi açısından önemli fırsatlara ve kolaylıklara sahip bir araçtır. Toplumsal eğitimde sporun, yalnızca bir sağlık aracı olarak görülmesi değil, bunun yanında bir eğitim aracı olarak da görülmesi gerekmektedir (Beden Eğitimi Spor ve İstanbul Olimpiyatları Özel İhtisas Komisyonu Raporu, 2000). Bu bağlamda eğitim, birey ve toplumların hedefli, düzgün bir yaşam şekline ulaştırılmasına ve elde bulunan bilgi, beceri ve değerleri programlı bir şekilde gelecek kuşaklara aktarmada ve bu sırada insan davranışlarının tecrübeler yoluyla değiştirilmesine denir (Yolcu, 1992). Eğitim, yönetimlerin yatırım yapmaları gereken bir alandır ve eğitim için ayrılan ödenek ve harcamadan farklı, devletler için son derece mühim ve hatta karlı bir yatırım aracı gibi düşünülebilir (Ünal, 1985).

Spor eğitimi, kişilerin hareket edebilme yetisinin geliştirilmesi ve bu yetilerin herhangi bir branşta teknik beceriye dönüştürülmesi olarak ifade edilmektedir (Çamlıyer ve Çamlıyer, 2015). Beden eğitimi ve spor ise bireylerin, özellikle küçük yaş gruplarındaki bireylerin bedensel ve ruhsal noktaların korunması ve iyileştirilmesinde kullanılan en

etkili eğitim aracı olduğu ifade edilebilir. Sporun, bilhassa gençlerde toplumsal sahiplenme, milli dayanışma ve yapıcı özelliklerin gelişiminin yanı sıra ekonomik anlamda da ülke kalkınmasına önemli faydalar sağladığı gözlemlenmiştir (Aksoy, 1999).

Spor, beden eğitimi tanımlamasıyla birlikte eğitimle de ilişkilendirilmektedir. Bunun sebebi ise birbirini tamamlayan olgular olmasındandır (Yetim, 2000). Spor eğitimi de bir tür kültürleme eğitimidir ve belirli bir sürecin ardından bireylerin davranışlarında istendik değişimler söz konusu olur. Spor eğitimi bireylerde, spor hakkında düşünmeyi, öğrenmeyi sağlar. Spor kültürü birikimine sahip bireyler sporu alışkanlık haline getirir, spor üzerine tartışan, bilgi sahibi, nitelikli seyirciler olur (Demirhan, 2004). Beden eğitimi ve sporun eğitim kurumlarındaki amacı da bireylerin milli birlik duygularını güçlendirmenin yanı sıra kendine güvenen, kontrollü ve disiplinli ruh ve beden sağlığı açısından sağlıklı yaşamalarını sağlamayı amaçlamaktadır (Yalız, 2006).

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 59. maddesindeki "Sporun Geliştirilmesi" bölümünde "Devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder. Devlet başarılı sporcuyu korur." ifadelerine yer verilir. Spor örgütlenmesini önceleri orta ve üst sınıf sosyo-ekonomik düzeye sahip bireyler ve uygun vakti yeterince olan amatör kişiler yapmaktayken, sonrasında spor, toplum içerisinde sosyal hiyerarşik bir sırayla çalışan sınıflara yayılmıştır. Halkın her kesiminden insanın sporu benimsemesiyle ve eşit koşullarda yarışabilmek amacıyla profesyonelliğin ortaya konulması gerektiği fark edilmiştir. (Başer, 1990).

Ülkemizde sporun yaşam biçimine dönüştürülmesi için anayasamızda devlet her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirler alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder ifadesi yer almaktadır (T.C. Resmi Gazete, 1986). Bu maddeye dayanarak, toplumda sporun yaygın hale gelmesi ve günlük yaşamla iç içe olması hedeflenmektedir. Bu sebeple sporla ilgili kararların alınması ve hayata geçirilmesi konusunda yerel idare ve belediyeler görevlendirilmiştir (Çoban, 2002). Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 58. maddesinde yer alan "Gençliğin Korunması" bölümünde, "Devlet, İstiklal ve Cumhuriyetimizin emanet edildiği gençlerin müsbet ilmin ışığında, Atatürk İlke ve İnkılâpları doğrultusunda ve Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ortadan kaldırmayı amaç edinen görüşlere karşı yetiştirme ve gelişmelerini

sağlayıcı tedbirleri alır. Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.” ifadelerine yer verilir. Bu maddeden hareketle gençlerimizin her alanda korunması hedeflenerek Atatürk'ün “Ben Türk gençliğinin spor yaparak güçlü olmasını isterim.” sözünde de belirttiği gibi Türk gençliğinin güçlü olmasında sporun önemi ve gerekliliği bir kez daha vurgulanmıştır.

Toplumların varoluş süreleri ve sonrasında kendi benliklerini koruyarak gelişebilmelerinde spor ve sportif faaliyetler de etkili metodların arasında yer almaktadır (Öcalan ve Ramazanoğlu, 2003). Toplumsal açıdan gerçekleşen değişimler, uluslararası etkinlikler ve sağlık konuları sporda da büyük aşamalardan geçilmesini sağlamış ve günümüz spor ve beden eğitimi, dünya çapında önem verilen, hakkında titizlik gösterilen milli bir konu olmuştur (İşler, 2005).

Tüm halkı ömür boyu süren eğitim hayatları boyunca milli coşkularla sevindiren Türkiye'de ve tüm dünyada insanların ilgisini çeken beden eğitimi ve spor; sosyo-kültürel hayattan ayrı düşünilemeyen bir bilim dalı haline gelmiştir (Boyras, 1997).

1990'lı yıllarda Türkiye'de yapılanmayla başlayan beden eğitimi ve spor öğrenimi ilk olarak 1930'lu yıllarda eğitim enstitüleri tarafından gerçekleştirilmeye başlanmıştır (Açıkada, 1997).

Türkiye'de, 1970'li yıllardan itibaren spor eğitimi için yurtdışına öğrenci ve spor eğitimcisi yetiştirilmesine ve dünyadaki uygulamaların yansıtılmasına başlanmıştır (Şimşek ve diğerleri, 1999).

Dünyada spor eğitimi veren ülkelerin günümüzde sporcu ve spor eğitimci ihraç edebilmeleri, bilimsel ve profesyonel olarak çalışmalarda bulunduklarını göstermektedir (Şimşek ve diğerleri, 1999).

Sporun son yıllarda Avrupa ülkelerinde gelişmesiyle birlikte ekonomik ve ticari eğilimde de değişimler meydana getirdiği söylenebilir. Avrupa birliğinde bulunan ülkeler sporla birlikte yeni iş imkanları yaratıp işsizlikle mücadele konusunda alt yapı yatırımları, eğitimleri ve değişim programları geliştirmiştir. Çoğu Avrupa ülkesinde spor her yaştan kesimde ve tüm toplumu etkileyen sosyal olgu haline dönüşmüştür (Balcı, 2003).

Avrupa ülkelerinde sporun entegrasyonu ile 1996 yılında Avrupa Konseyi toplantısında eğitimde boş zaman değerlendirme ve sağlık politikasında spor önemli bir gündem haline gelmiş olup “Herkes İçin Spor” programı ile ilk olarak 1967 yılında Norveç’te uygulanmaya başlanmıştır. Sonrasında ise Federal Almanya’nı “Herkes İçin Spor Aktiviteleri” projesi uygulamaya konulmuştur (European Commission, 2002).

1999 yılında, ilk defa Helsinki Avrupa Konseyi’nde açıklanan raporda Avrupa Birliği, sporu bir bütün olarak dahil etmiş olup ardından bu süreci 2000 yılında düzenlenen Nice Avrupa Konseyi’ndeki deklarasyon izlemiştir (European Commission, 2002).

Bu vizyonla birlikte sporun diğer politikalara bir aracı olduğunu ön gören görüşü ile birlikte sporun toplumsal işlevi vurgulanmış olup bu durum tutarlı bir tanım oluşmasına sebep olmuş, Avrupa Birliği’nin her politika uygulanmasında spora önem verilmesinin gerekliliğinin altı çizilmiştir (Spor Şurası Ön Komisyon Raporları, 1990).

Spor eğitimi veren programların başında üniversiteler gelmektedir. Üniversiteler aracılığıyla spor eğitimi ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim programları aracılığıyla sunulmaktadır.

2.2. ÖN LİSANS DÜZEYİNDE SPOR EĞİTİMİ PROGRAMI

2.2.1. Spor Yöneticiliği

Bilgi ve teknolojilerin büyük çapta bir hızla gelişme gösterdiği çağımızda, eğitimin önemi yadsınamaz. Eğitim anlayışının en başında bireylerin fikirlerini, kanaatlerini, beklentilerini özgür bir şekilde ifade edebilecekleri ortamın oluşturulması temel ilkelerin başında yer almaktadır. Bu bağlamda bilgi toplumunun en önemli özelliği olan eğitimi diğer alanlarla olan ilişkileri yönünden değerlendirmek doğru olacaktır. 1739 sayılı Eğitim Temel Kanununun, Türk Milli Eğitiminin genel amaçları bölümünün ikinci maddesinde “Bir ülkenin kalkınma ve gelişmesinde en önemli faktör olan insan gücü mükemmel, fizik kapasitesi yüksek, ruh sağlığı tam, çocukluk yıllarından itibaren istekli olarak beden eğitimi ve sporu ömür boyu uygulaması gerektiğine inanmış, bunu alışkanlık haline getirmiş olarak yetiştirmek esastır.” açıklamasına yer verilmektedir. Bu amacı gerçekleştirebilmek için okul öncesi eğitimden itibaren, her eğitim kademesinde

fikir eğitiminin yanı sıra eğitime gereksinimli bir vücut ve ruhsal durumun var olduğu gerçeğinden yola çıkılarak spor uygulamalarının dahil edilmesi gerekmektedir. Eğitimli birey, diğer bütün alanlarda olduğu gibi spor alanı için de önemlidir (www.mevzuat.gov.tr).

Spor, bir disiplin dahilinde ve uyulan kurallar çerçevesinde yöntemli çalışmalar aracılığıyla eğlenme amaçlı, güç sarf etme ile mücadele yoluyla yapılan beden uğraşlarının bütünü (Türk Dil Kurumu, 1992: 598) veya kişinin isteğine bağlı yapılan egemen değerler sınırlılığında ve normların damgasını ortaya koyan bedensel hareketlerin bütünü (Voigt, 1998) olarak tanımlanarak sporun insanlar için önemli bir yere sahip olduğu vurgulanmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığında yer alan spor eğitimindeki faaliyetlere bakıldığında, spor konusunda yer alan temel amaç; “sporu yaşam için vazgeçilmez bir ihtiyaç olarak benimseyen ve gören bir toplum yetiştirmek, sadece şampiyonlar yetiştirmek değil, sağlıklı bir topluma sahip olmak için spora erken yaşlarda başlamanın gereğine inanarak çalışmalarını sürdürmektir” biçiminde ifade edilmiştir (Millî Eğitim Bakanlığı Mevzuat ve Yönetmelikleri, 2009, www.meb.gov.tr).

Sporu, eğitim ile birlikte bağdaştırdığımızda beden eğitimi kavramıyla bir bütün olarak değerlendirmenin daha doğruca bir yaklaşım olarak görüldüğü söylenebilir. Bunu beden eğitimi ve sporun birbirini tamamlayan olgular olmasından yola çıkarak söyleyebiliriz (Yetim, 2000).

Bir ülkenin geleceği, her alanda bilgili, donanımlı bürünmüş, yüksek verim içeren, üretken, özgüven sahibi, kısacası nitelikli olarak tanımlayabileceğimiz yetiştirilecek genç nesillere bağlıdır. Bu niteliğin de ancak ve ancak eğitimle sağlanabileceği bir gerçektir. Eğitimin asıl amacı, bireyleri olabildiğince en mükemmel seviyeye ulaştırmaktır (Alkan ve diğerleri, 1991). Bu da ülkeler açısından yatırım yapmanın zorunda olduğu bir alan olduğu sonucuna varılabilir. Eğitim için ayrılacak kaynaklar ise bir harcama olarak düşünülmeyip, ülkeler açısından son derece gerekli, hatta en kârlı yatırım aracıdır (Ünal, 1985).

Türkiye’de spor eğitimi konusu son derece önemlidir. Bu hususta bir değerlendirme yapılacak olursa, spor politikalarındaki genel ilkelerde var olan spor eğitimi ile alakalı; ilmî eğitim ilkesi, spor eğitiminin zorunluluğu ve yeterli olması ilkesi gibi ilkelerle karşı

karşıya olduğumuz söylenebilir (Devlet Planlama Teşkilatı, 1983). Türkiye'nin spor konusunda kalkınma politikalarına bakıldığında ise 1963 yılından günümüze toplam 9 tane beş yıllık kalkınma planı hazırlanmış olduğu görülmektedir. Birinci Beş Yıllık Kalkınma Plan'ında (1963–1967) spor açısından, eğitim sisteminin içerisinde yer verilmiş olup planlı kalkınma döneminde ise, spora yalnızca kısmen İkinci (1968–1972) Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda yer verilerek, bir spor eğitimcisinin yetiştirme sürecindeki çalışmaların ilk kez bu dönemde başladığı söylenebilir (Kerimoğlu, 1982). Üçüncü (1973–1977) Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda ve Dördüncü (1979–1983) Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın önem verdiği ortak nokta spor eğitimcilerine olan ihtiyacın önemi ve yükseköğretimlerdeki spor eğitimi verebilecek kurumların kurulması gerektiğidir. Beşinci (1985-1989), Altıncı (1990-1994), Yedinci (1996-2000) ve Sekizinci (2001-2005) Beş Yıllık Kalkınma Planlarında spor, genellikle belirli başlıklar altında değerlendirilip, Dokuzuncu (2007-2013) Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda ise spor, tam anlamıyla yer almayıp, yalnızca eğitim ve sağlık alanları içerisinde bu konulara değinilmiştir (Şimşek ve diğerleri, 1999; Karakaya, 2007).

Türkiye'de yükseköğretim kurumları içerisinde spor eğitimi veren kurumların amaçlarına bakıldığında, genellikle kamu sektöründe ve özel eğitim kurumlarında beden eğitimi öğretmenleri, kamu sektöründe ve özel sektördeki sporla ilişkili yönetim kademelerinde ise spor yöneticisi, turizm sektöründe spor animatörü, çeşitli spor branşlarında da antrenör yetiştirmek gibi amaçların söz konusu olduğu görülür (Yıldız, 2005; Yıldız ve Özdağ, 2008).

Türkiye’de kuramsal anlamda spor eğitiminin örgütlenmesinin tarihsel sürecine bakıldığında, öncülük eden kişinin Selim Sırrı Tarcan olduğu görülmektedir. Cumhuriyet’in kuruluşundan sonra 1927 yılında Beden Eğitimi öğretmeni yetiştirmek için özel, bir yıl süreli kuramsal ve uygulamalı olarak eğitim yapan “Jimnastik Muallimleri Kursu” açılmıştır. Bu kursta Tarcan, kurs yöneticisi olmuş ve bazı derslerin yürütücülüğünü üstlenmiştir. Bu kurs için yurt dışından alanla ilgili öğretmenler getirilmiştir. Bu kursa beden eğitimi ve spor eğitimi almış yetenekli ve gönüllü ilkokul öğretmenleri çağırılmış, üç aylık periyotlarla eğitimler verilmiş ve kurslar sonunda başarılı olanlar (148 erkek, 63 bayan) orta dereceli okullarda beden eğitimi öğretmeni olarak görevlendirilmişlerdir. Bu dönemde kurslarda başarılı olanlardan bazıları yurt dışına eğitime gönderilmeye başlanmıştır (Devecioğlu vd., 2011).

Bilimsel açıdan uygun olacak şekilde sporcu ve spor eğitimcisi yetiştirmek adına dünyada yapılan uygulamalar, Türkiye'de de yansıtılmaya başlanmıştır. Beden eğitimi öğretmeni ihtiyacının artmasından dolayı 1932 yılında Ankara'da “Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü Beden Terbiyesi Bölümü” açılmış olup İstanbul'da 1967 yılında “Atatürk Eğitim Enstitüsü”, “1974 yılında İzmir'de, 1978 yılında ise Diyarbakır'da beden eğitimi öğretmenlerini yetiştiren bölümler açılmıştır. Hatta antrenörlerin ve spor yöneticilerinin yetişmesi amacıyla 1974 yılında Ankara'da, 1975 yılında İstanbul'da, 1976 yılında ise Manisa'da “Gençlik ve Spor Akademileri” kurulmuştur. Ege Üniversitesinde 1976 yılında, Ortadoğu Teknik Üniversitesinde ise 1979 yılında beden eğitimi ve sporun yaygınlaşması ve lisansüstü eğitimin verilmesi amacıyla “Beden Eğitimi Spor ve Rekreasyon Bölümü” açılmıştır. 1992 yılında ise kurum sayılarının 14'e ulaştığı görülmektedir. Günümüzdeki yükseköğretim kurumlarından spor eğitimi veren kurumlar eğitimleri farklı programlar adı altında vermektedir (Açıkada, 1997; Şimşek ve diğerleri, 1999; Demirhan, 2008).

Sağlıklı kuşakların yaratılması için toplumlar beden eğitimi ve sporu eğitim ile ayrılmaz ve eğitimi tamamlayan bir parçası olarak görüp ve bu durumu bir devlet politikasıymış gibi benimseyerek insan yaşamındaki her devreyi kapsayacak şekilde yürütmektedirler (Bilge, 1989).

Sağlıklı bir toplumun inşası, sağlıklı bireylerin yetiştirilmesi ile mümkün olabilir. Dolayısıyla hem bireyler, hem de toplum içerisinde etkili bir iletişimin kurulması ve sürdürülmesinde çocukluktan itibaren başlamış beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin önemi büyüktür. Yöneten ve yönetilenden bahsetmek istenildiğinde içinde bulunulan ortamda insan faktörününönemli rolü olduğu gerçeğidir. Bilimsel spor yönetiminden bahsetmek için ise alan eğitimi almış spor yöneticileri bilhassa ön plana çıkmaktadır. Spora yatırım yapan ülkeler, spor yönetimlerinde eğitilmiş spor yöneticilerine görev vererek hedeflenen amaçlara ulaşmaya çalışmaktadır. Türkiye'de ise diğer birçok sektörde profesyonel yöneticilik anlayışı ön plana çıkarken, spor örgütleri ve organizasyonları ile kurum ve kuruluşları için profesyonel spor yöneticiliğinden söz etmek mümkün olmamaktadır (Cankalp, 2005).

Modern anlamda “Spor Yönetimi” kavramı, spor faaliyetlerinin yönetim ve organizasyonunun sadece emeklerinden başka katkısı olamayacak olan sporculara

bırakılamayacağını anlaşılmaması ile ortaya çıkmıştır (Fişek, 2003). Spor yönetimi biliminin ortaya çıkışı 1960'lı yıllardır. Önce Amerika'da ve ardından da Avrupa ve öteki kıtalarca farkına varılan spor yönetimi kavramının bilimsel olarak ele alınışı üniversitelerde başlamıştır (Basım ve Argan, 2016).

Spor Yöneticiliği eğitim programları, üniversiteler ile bazı spor örgütlerinin hizmet içi eğitim programları ile özel kurslar kapsamında düzenlenen sertifika programları kapsamında bulunabilmektedir. Spor Yöneticiliği eğitim programlarının amacı; spor sektöründe, farklı pozisyonlardaki sportif faaliyetlerin akılcı bir şekilde yönetilmesi amacıyla görev alacak ve alanla ilgili bilgi, beceri ve yeterliklere sahip insan kaynağının teminidir. Bu bağlamda başta Amerika Birleşik Devletleri ile Avrupa kıtası ülkeleri olmak üzere birçok ülkede ön lisans, lisans ve lisansüstü düzeyde Spor Yöneticiliği eğitim programları üniversiteler tarafından açılmıştır. Spor yöneticiliği eğitiminin tüm dünyada yaygınlaşmasının arkasında yatan gerçek ise “Spor Yöneticiliği”nin bir meslek olarak kabul edilmesidir (Karagözoğlu, 1994).

Yönetim kavramının tanımı, toplum içinde önemi ve yöneticilerin örgütlere yön vermedeki görev ve rolleri ile sahip olması gereken beceriler birlikte değerlendirildiğinde ise unvan ve görevi ne olursa olsun yöneticilerin örgütsel amaçları gerçekleştirmede kritik bir sorumluluğa sahip olduğu söylenebilir. Spor yönetimi alanı bağlamında konu ele alındığında; spor yönetiminin genel yönetimin bir parçası olarak değerlendirilmesi ve yönetim biliminin yararlandığı genel ilke, yöntem ve kuralların spor alanına uygulanması nedeniyle spor yöneticiliğine ayrıca önem verilmektedir (Sunay, 1998).

Avrupa'da yer alan spor eğitimi programlarının ve bunları sunan kurumların taranıp değerlendirilmesiyle, mevcut durumda var olan ülkelerdeki programların dağılımlarının ele alınması sonucunda Almanya (73 program), Fransa (60 program), Türkiye (53 program) ve İngiltere (52 program) ile başı çektiği söylenebilir. Veri bankasındaki programlara bakacak olursak 165 adet Sağlık ve Zindelik, 156 adet Beden Eğitimi Öğretmenliği, 145 adet Antrenörlük Eğitimi ile 131 adet Spor Yöneticiliği programları yer almaktadır. Veri bankasında yer alan programların çoğu (264 adet) lisans mezuniyetinin sonucunda biten Düzey IV sınıfında bulunmaktadır. Yüksek Lisans düzeyindekiler (Düzey V) 172 adet, Doktora düzeyindekiler ise (Düzey V+) 67 adet mevcut program kaydı görüldüğü söylenebilir (Petry ve Gutt, 2006). Yükseköğretim kurumları ile spor eğitimi veren diğer

kurumlar, zamanla karşılaşılabilecek açılımlar için hazırlıklı olabilmek bağlamında, Avrupa Eğitim Yönergesine benzer temel referanslar ile standart meslek tanımlarının sergilendiği spor sektörleri ile birlikte dikkate alınması gerekmekte olup ancak bu yolla ortak bir strateji ile geliştirilebilen bir zemin oluşturulmuş olup ve bu stratejide spor ve sporla bağlantılı alanlarda eğitim boyutunu kapsayarak, spor eğitimi veren kurumlara rehberlik edebilmelidir (Camyvd., 2006).

Genel yönetim öğeleri spor camiasıyla bütünleşmiş ve spor yönetimi kavramı oluşmuştur. Spor yönetiminin ana hedefi spor etkinliklerini akıllı ve bilimsel yöntemlerle yürütülmesinin nasıl olabileceği konusunda araştırmacı olmak ve bu bulguları yönetim ilkelerine dönüştürmektir. Spor yönetimi başka bir ifadeyle, spor alanlarında politika, karar ve hedeflere ulaşmaya yönelik faaliyetler bütünüdür. Spor yönetimi, beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin geliştirilmesinin yanında, personel sağlama, denetimi ve spor tesis yönetimi ile sportif faaliyet organizasyonları, spor politikaları, mevzuatı, teşkilatlanması ve spor yöneticiliği gibi konuları incelemektedir (İmamoğlu, 1992).

Spor yönetimi alanında da tıpkı genel yönetim bilimi gibi planlama, örgütleme, yöneltme, koordinasyon ve denetim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi önem arz etmektedir. Yönetimin bu işlevleri yoluyla kaynakların (insan, para, malzeme, zaman ve yer) etkin kullanımı, spor teşkilatının hedeflerine ulaşması açısından önemlidir. Bu durumda merkezinde insan olan ve toplumla sürekli iç içe bulunan spor kuruluşları, faal örgüt yapısı ve hareketli yönetim misyonuna sahip olmaları gerekmektedir. Bu anlamda spor yönetimi kavramı, spor kurum ve kuruluşlarının kendine has yapısına ve işleyiş şekline sahip olması gerektiği düşüncesiyle meydana gelmiştir (Yetim ve Şenel, 2001).

Küreselleşen dünya ve her geçen gün değişen ve gelişen teknolojiyle birlikte, tüm endüstri alanlarında olduğu gibi spor endüstrisi de olağanüstü bir gelişim göstermektedir. Spor örgüt ve organizasyonlarıyla, devletler uluslararası ilişkilerini güçlendirmekte, ülkelerinin tanıtımını yapmakta ve çok büyük ekonomik fayda sağlamaktadır. Sporun ülkelerde yaygınlaşması ve gelişmesi, spor teşkilatlanması ve yönetimine bağlıdır. Genel yönetim bilimi faaliyet ve fonksiyonları, spor yönetimi alanı için de geçerlidir. Spor yönetimi, kamu ve özelsektörde faaliyet göstermektedir. Birey ve toplum açısından faydalı her kurum gibi, spor da bir toplumsal kurumdur. Bu sebeple genel yönetim bilimi

ilke ve kuralları toplumsal bir kurum olan spor ve spor yönetimi açısından da uygulanmaktadır (Sunay, 2016).

2.3. LİSANS DÜZEYİNDE SPOR EĞİTİMİ VEREN AKADEMİK BİRİMLERE AİT BÖLÜMLER

2.3.1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Türk millet, tarih boyunca cesaretleri yüksek ve savaşçı bir millet olarak tanınmaktadır. Savaşların kazanılmasındaki en büyük etken ise savaşlara hazırlık maksadıyla yapılan sporlar olduğu bir gerçektir. Bu sporlar, Türklerin savaşa, hem bedenlen hem de ruhen hazırlanmalarını sağlamıştır. Kuşkusuz eğitim sayesinde gerçekleşen bu süreçte iyi eğitimcilerin önemi de gözler önüne serilmektedir.

Eğitim sistemlerinin en temel amaçlarından birinin de nitelikli insan yetiştirmek olduğu gerçeği yadsınamaz. Her eğitim sisteminin yetiştireceği nitelikli insan modelini, eğitim ve öğretim açısından sahip olduğu psikoloji, sosyoloji, felsefe ve insan gücü ışığında belirlemekte olup eğitim politikası etkinliklerini de bu amaca göre planlamaktadır (Abalı, 1974). Günümüz dünyasında baş döndüren hızla gelişmekte olan toplumsal ve ekonomik gelişmeler, eğitim sistemlerini doğrudan veya dolaylı yollarla etkilediği bir gerçektir (Korkmaz, 2000). Dolayısıyla eğitim sistemleri de nitelik açısından donanımlı birey yetiştirebilmek amacıyla kendini sürekli bir şekilde yenileyen, geliştiren ve güncelleyen öğretmenlere ihtiyaç duymaktadır (Akpınar ve diğerleri, 2004).

Tarihin her döneminde öğretmenlik mesleği tüm toplumlarda önemini korumuştur. Türk Dil Kurumu sözlüğünde yer alan, ‘Mesleği bilgi öğretmek olan kimse’olarak tanımlanmış öğretmenlik mesleğinin temelinde bireylerle birebir iletişim kurmak oluşturur. Öğretmenler, eğitim sisteminin adeta öznesidir. İyi adı altında nitelendirdiğimiz eğitimi iyi öğretmenlerin; nitelikli olarak belirttiğimiz eğitimi ise nitelikli öğretmenlerin yaptığı bir gerçektir. O halde uzmanlık mesleği olmasının yanı sıra bir sanat dalı olan öğretmenlik mesleğinde iyi bir öğretmen yetiştirmek de bir o kadar önemlidir. Öğretmen yetiştirme 19. yüzyıla dayanmakta olup beden eğitimi ve spor öğretmenliği lisans programı ise Türkiye’de 1998 tarihinden bu yana uygulanmaktadır.

Ülkemizde geçmişten günümüze beden eğitimi öğretmenlerinin yetiştirilmesi süreci ile ilgili de birtakım çalışmalar yapılmıştır. Tarihsel süreç içerisinde önem arz eden öğretmenlik mesleği çok yönlü şekilde değerlendirilmiştir. Beden eğitimi dersinin gelişim süreci titizlikle incelendiğinde ise ilk defa 1863 yılında Harbiye ve Askeri İdadi'lerde, 1884 yılı itibariyle Bahriye Mektebinde ve 1914 yılında ise Rüştiyelerde okutulmaya başlanmıştır. Sonrasında süreç beden eğitimi öğretmenlerinin yetiştirilmesini bir ihtiyaç haline getirmiştir. Bu konuyla alakalı ilk gayretli çalışmalar Selim Sırrı Tarcan tarafından başlatılmış ve ilk olarak özel “Terbiye-i Bedeniye Mektebi” 1908'de İstanbul'da açılmış ve yalnız Selim Sırrı Tarcan'ın eğitim için yurt dışına gönderilmesiyle okul, 1909 tarihinde kapanmıştır. Yine Selim Sırrı Tarcan'ın çabaları sonucunda 1926 yılında İstanbul Çapa'da ilk kez beden eğitimi öğretmeni yetiştirecek öğretim faaliyeti başlatılmıştır. Yöneticiliğini Selim Sırrı Tarcan üstlenmiştir. 1927-1928'de Ankara'ya nakledilen okul, 1936-1937 eğitim-öğretim yılında eğitim süresi iki yıla indirilmiş olup aynı yıl okula kız öğrenciler de kabul edilmeye başlanmıştır. 1940-1941 tarihi ile birlikte eğitim-öğretim süresi bu defa üç yıla çıkarılıp, okuldaki öğretim programında ise birtakım yeni düzenlemelere gidilmiştir. 1945-1946 tarihinde ise tekrar iki yıla indirilmiş, bir yıl sonra yeniden üç yıla çıkarılmıştır. 1978-1979 eğitim-öğretim yılı itibariyle ise Eğitim Enstitüleri süresi dört yıla çıkarılmış olup “Yüksek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi Bölümü” adı ile eğitim ve öğretim hayatına devam etmiştir. 1979-1980 yılından başlayarak dört yıl olarak eğitim-öğretime devam ediyor olan Yüksek Öğretmen Okullarındaki Beden Eğitimi Bölümleri şunlardır: İstanbul Atatürk, Ankara Gazi, Diyarbakır ve İzmir Buca olduğu söylenebilir. Gençlik ve Spor Akademilerine bakacak olursak Gençlik ve Spor Bakanlığı adı altında çalışan 1974-1975 öğretim yılında Ankara'da 19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi; 1975-1976 yılında ise İstanbul'da Anadolu Hisarı ile Manisa'da kurulan Gençlik ve Spor Akademilerinin yer aldığı bilinmektedir. Akademilerdeki eğitim-öğretim süreleri 8 yarıyıldan oluşmaktadır. 1981 yılına kadar yürürlükteki yönetmeliklerde yer alan, temel eğitimin ilk beş yarıyıl, uzmanlık eğitiminin ise son üç yarıyılı kapsayarak oluştuğu görülmektedir (Abalı, 1974; Karaküçük, 1989; Çelik ve Bulgu, 2010; Güven, 1999).

1982'de YÖK'ün kurulmasıyla birlikte öğretmenlerin eğitim sürecinin üniversitelere devredilmesi ile üniversitelerde “beden eğitimi ve spor bölümleri” kurulmuştur. Bölümlerde birbirinden farklı olarak okutulmak üzere toplam 37 ile 51 arasında yer alan

ders bulunmaktadır. Bölümlerin arasında oluşan farklılıkların ise; müfredat programındaki alan bilgisine ait bazı derslerin farklı dönemlerde veya yarıyıllarda işlenmesi; bazılarının ise tek bir ders adı altında işlenmesinden kaynaklandığı bilgisine yer verilmiştir (Bilge, 1989).

YÖK 1998 yılında, bünyesindeki tüm öğretmenlik programlarıyla beraber beden eğitimi öğretmenliğinin lisans programlarını da bu bölümlerin bizzat kendileri aracılığıyla hazırlanması yerine, sürecin merkezi bir program tarafından uygulanmasına karar vermiştir (YÖK, 1998). Hazırlanmış olan merkezi program ilk kez 2006'da (YÖK, 2007), son kez ise 2018 yılında (YÖK, 2018) revize edilmiştir.

Bedensel aktivitelerin gerekliliğinin ve toplum üzerindeki öneminin arttığı günümüzde sporcuların ve yetiştirilen spor eğitmenlerinin, spor bilimlerinin ortaya çıkarılıp, gelişme gösterildiği üniversitelerdeki akademik birimlerden Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları kalite olgusu açısından ayrı düşünülmemektedir (Yıldız, 2005). Beden Eğitimi ile Spor eğitimi alanında eğitim veren yüksek öğretim kurumlarının genel itibarıyla, ülkemiz sporu ve fertlerinin sağlıklı gelişmesine katkı sağlamak ve bu alanda nitelikli eleman olma statüsü kazandırabilmek amacıyla gençlerimiz için üstün nitelikli akademik ve pedagojik formasyon bilgilerini ve becerilerini kazandırmayı amaç edinmektedir (Yıldız, 2007).

Tablo 1. Üniversitelerde spor eğitimi veren akademik birimlerin dağılımı

Akademik Birimler	Akademik Birim Sayısı
Eğitim Fakültesi	10
Sağlık Bilimleri Fakültesi	3
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	42
Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu	2
Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	1

Kaynak: Devecioğlu vd., 2011

Tüm okullarda okutulan beden eğitimi ve spor dersinin öğretim programlarında, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) zaman zaman güncellemelere gitmektedir. 2006 yılında ilköğretim (1-8. sınıflar), 2009 yılında ortaöğretim (9-12. sınıflar), 2013 yılında ilk (1-4. sınıflar) ve ortaokul (5-8. sınıflar), 2017 yılında ortaöğretim (9-12. sınıflar), 2018 yılında ilk (1-4. sınıflar) ve ortaokul (5-8. sınıflar) beden eğitimi öğretim programları güncellenmeye gidilmiştir. Netice olarak bu durum, beden eğitimi öğretmenlerinin yeterlikleri ve niteliklerinde değişime uğramasına sebep olduğu görülmektedir.

2.3.2. Antrenörlük

Hızla gelişen ve değişen Dünyada bilginin sürekli bir şekilde değişmesi, gelişmesi ve tüketilmesi gerçeği bilgiyi yapılandırarak etkin ve faydalı bir şekilde kullanabilen, yenilikçi düşünce ve bilgiler ortaya koyabilen sporcuların yetişmesinin öneminin bilinmesinin gerekliliğini göstermektedir (Tuncel,2011).

18. yüzyılın sonralarından itibaren Büyük Britanya'da başlatılmış olan sanayileşme devriminin etkisiyle ortaya çıkan kentleşme ile birlikte spora ilginin artması, buna bağlı olarak modern sporun gelişmesi ve kurumsallaşması antrenörlük mesleğinin gelişimine büyük katkı sağlanmıştır. 1930-1940 tarihlerinde beden eğitimi ve spor öğretmenliği mesleğinin ortaya çıkışıyla antrenörlük mesleğinin gelişimi de olumlu yönde etkilenmiştir. Bu durum; 1960'lı yıllarda düzenli bir gelişim gösterdiği görülmüştür. O tarihlerde sporun tanıtımı ve gelişimi kapsamında açılmış olan antrenörlük eğitimi

kurslarının, temel amacı, bu kurslara katılan bireylerin genelinin öğretmenlerden oluşması, neticesinde, gençler için okullarda sporun yaygınlaştırılma çabaları, sportif yetenek taramasında etkin rol oynaması, sonrasında eğitilen gençlerin spor kulüplerine yönlendirilmesi ile beden eğitimi ve spor öğretmenliği ve antrenörlük mesleği arasında güçlü bir ilişkiyi ortaya koyduğu görülmüştür (Lyle, 2010).

Antrenör, sporcularında başarıya ulaşmak için gerekli bilimsel bilgilerden yararlanan, sonrasında bu bilgileri spordaki bilgi ve deneyimleriyle harmanlayarak farklı özellikteki sporcularına uygulayabilen kişi olarak tanımlanır. Antrenör, bunun yanı sıra iyi bir organizatör, etkili ve nitelikli bir yönetici, mentör, sporcuya bağımsızlık ve yeterlilik özelliklerini kazandıran ve öne çıkaran bir eğitmen olması üzerinde durulmuştur (Charan, 2011). Spor eğitimcisi dendiğinde de ilk akla gelen kavram, antrenör kavramıdır. Antrenör, teorik bilgileriyle birlikte deneyimlerini de bir araya getirerek sporcularını ilgi, istek ve kabiliyetlerine uygun olarak yönlendiren, antrene eden, spor müsabakalarına hazırlayan, liderlik eden bir spor insanıdır (Silva, 2001). Başka bir anlamda antrenör, antrenman tanımı çerçevesinde belirtilen amacı gerçekleştirmeye yönelik yetiştirilmiş veya yetişmiş amatör olarak ya da profesyonel anlamda faaliyet gösteren kişi olarak da tanımlanır (Şahin, 2005). Sevim'e göre ise antrenörün; en genel tanımla sporcuların fizyolojik, zihinsel, duygusal açıdan ve sosyal kapasitelerinin hedefi doğrultusunda davranışlarıyla ilerlemesine katkı sağlayan ve bunun içindir ki antrenmanın bilimsel amaçları doğrultusunda sağlanması gerekli koşulları yerine getirmiş, özel eğitim ve öğretim almış kişi olarak tanımlanabilir (Sevim, 2006).

Ülkemiz Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren Spor Eğitim Dairesi Başkanlığı'nın Antrenör Eğitim Yönetmeliğinin 3. maddesi incelendiğinde ise antrenör; “ilgili spor dalında eğitim gördüğü kademedeki programları başarı ile tamamlayarak bulunduğu kademe için Genel Müdürlükten belge alan, sporcuları veya spor takımlarını ulusal ve uluslararası kural ve tekniklere uygun olarak yetiştirmek, yarışmalara hazırlanmalarını, yarışmalarını, gelişimlerini özellikle takip etmek görev ve yetkisine haiz olan kişi” olarak tanımlanmaktadır (Gençay, 2021).

Antrenörlerin meslekte edindiği deneyim, bilgi, birikimlerinin yanı sıra liderlik özelliklerini de ayrıca barındırması gereklidir. Bir lider olarak antrenörden sporcularının veya takımının yönetimini kontrol altında tutması, çalışmalarını düzenlemesi, takım

içerisindeki tüm sporcular arasındaki ilişkiyi uyum içerisinde yönetmesi gerekmektedir (Doğan, 2005).

Antrenörlük eğitiminin bölümlerinde, daha çok antrenman eğitimi alanıyla öğretim sağlanmakta olup kamu sektörü ve özel sektörde spor örgütlerinde yer alan çeşitli branşlarda antrenörler yetiştirilmeyi hedeflemektedir. Spor yöneticiliğinin bölümlerinde, spor yönetimi ve organizasyonu alanı ile spor işletmeciliği alanlarında eğitim gerçekleştirilmekte, kamu ve özelsektörde yer alan yönetim kademelerinin spora ilişkin eleman yetiştirildiği söylenebilir. Rekreasyon bölümünde, alan bilgisi ile genel kültür alanında öğretim yapılarak, spor animatörü aracılığıyla farklı spor dallarına liderler yetiştirmekte olduğu bilinmektedir. Spor bilimleri bölümünde ise temel anlamda turizmde rekreasyon, rekreatif spor yöneticiliği, spor animatörlüğü, sağlık bilgileri ile yoğunlaştırılmış spor bilimleri, fiziksel uygunluk uzmanlığı, fiziksel uygunluk liderliği ve ikincil açıdan antrenörlük branşı çerçevesinde lisans eğitimleri ağırlıklı olarak yer almaktadır (Yıldız, 2008).

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün antrenörlük eğitimleri konusundaki görevi, antrenörlük eğitimi kurslarının tüm spor dallarına yönelik toplam beş aşamada yapılacağını (Yönetmelik mad. 9) belirtmektedir. Kursların düzenlemelerinin, antrenör eğitimlerinin yer aldığı kurslar, federasyonlar, gençlik ve spor il müdürlükleri ve sporu temel alan kurum ve kuruluşların dahil olduğu ve bu kuruluşların ihtiyaçları göz önünde tutularak spor federasyonu ile sağlanan iş birliği ile birlikte, teknik desteklerin yanında daire başkanlığınca düzendiği bilinmektedir (Yönetmelik mad. 5). Yapılacak gelişim seminerlerinde her kademede yer alan antrenör eğitim kursları için, süreci yöneten spor federasyonlarındaki daire başkanlığının koordinesini alıp, genel müdürlüklerin makamından alınan onay sonrasında antrenör gelişim seminerleri düzenlenebilmektedir (Yönetmelik mad. 13). Açılan her kademedeki antrenör eğitimlerinin verildiği kurslarda kurs sürecini başarı ile bitirenlerin her birine antrenör belgesi verilmektedir (GSGM Antrenör Yönetmeliği, mad. 14, GSGM, <http://www.gsgm.gov.tr>).

2.3.3. Spor Yöneticiliği

Sporda başarı sağlamanın ve başarıyı sürdürmenin en önemli özelliği kuşkusuz bilgiyi iyi yönetmekten geçer. Her alanda yer aldığı gibi bilgi yönetimi, spor yöneticiliği alanında da fazlasıyla önem arz etmektedir. Başarıya ulaşmak, gerekli faydalı bilgileri de iyi bir yönetici sayesinde doğru bir şekilde kullanmaktan geçer. İyi bir spor yöneticisi olabilmek de bilgiyi doğru bir şekilde yönetmeyi gerektirir. Ancak bunun birtakım şart ve koşulları olduğu bir gerçektir. Bunlardan bazıları; spor ve spor yönetimini iyi bir şekilde tanımlayabilmek, insanları sporcuyu ve ait olduğu toplumunu tanımak, spor yönetiminde yer alan genel ve özel amaçlar doğrultusunda sevip, isteyerek, inanarak ve fedakârca çalışmak, sorumlu olduğu birimler ve tüm personellerin arasında sağlanan bilgi aktarımının özveriyle ve olabildiğince hızlı gerçekleşmesi, her yönden gelebilecek bilgi karışıklılığını ortadan kaldırabilmenin üstesinden gelip ve kurum bünyesindeki tüm bilgilerin mantık çerçevesinde yönetebilme becerisine sahip olmayı gerektirmektedir.

Spor yöneticileri, genel anlamda çağdaş yöneticilerin taşıması gereken özelliklerin tümüne sahip olup bu özelliklerden başka sporu ve spor yönetimi bilen, kişiyi, sporcuyu ve toplumu tanıyıp, spor yönetiminin amaçlarına uygun fedakârlıkla hizmet veren, sorumlu olduğu birimlerin ve personellerin arasındaki bilgi aktarımını hızlıca ve doğru bir şekilde gerçekleştiren, bilgi kirliliğinin önüne geçebilme yetisine sahip ve kurum çatısı altında birikmiş bilgileri makul ve mantık çerçevesinde yönetebilen kişiler olarak tanımlanabilir (Ko, 2011).

Dünya üzerindeki gerçekleştirilmiş ve gerçekleştirilecek spor araştırmalarının sonuçları spor yöneticilerinin üst düzeyde bilgilenmeleri ve bunları sporculara uygulaması gerektiğini göstermektedir (Yapıcı ve Ersoy, 2013).

Spor yöneticileri; yükselteler, rüzgarlar, mevsimler, ekolojik özellikler, zeminin ve sporcunun ihtiyaç dahilindeki ekipman gibi kavramlar hakkındaki detaylı bilgilere ne kadar çok hakim olurlarsa bir spor yöneticisi olarak üzerlerindeki sorumluluğu daha sağlıklı ve kaliteli bir şekilde yerine getirebilirler. Bu konuda yapılmış araştırmalar incelendiğinde, söz konusu faktörler spor ve sporcular açısından ne kadar çok önemli olduğu açık ve net olarak anlaşılabilmektedir. Yer çekiminin standardın altında olmasından kaynaklanan durum sonucunda sportif performansın etkilenmesi ile ilgili

bilgilerin 1955 yılında Mexico City'de düzenlenenPan Amerikan Oyunları'nda konuya farklı bir bakış açısı getirdiği görülmüştür. 1968 Olimpiyatları'nda aynı ortamda dünya rekorunun kırıldığı bilinmektedir. Bob Beamon'on uzun atlama sporunda 8,90 m'lik rekoru bugüne kadar kırılmamıştır. Fakat bazı gözlemcilerin, denizin 2380 metre yüksekliğinde kırılmış bu dünya rekorunun geçerli kabul edilemeyeceğini, eşit koşullara dikkat edilmesi gerektiğini uzun atlamada Carl Lewis'in 8,63 m'lik rekorunun deniz seviyesindeki derecesinin göz önünde tutulması gerektiğini belirtmektedirler (Yapıcı ve Ersoy, 2013).

Bilgi ve uzmanlık temeline inilerek sporda yoğunlaşmaya yönelik adımların arttığı gözlemlenmektedir. Bununla birlikte bilgi çağındaki yöneticilerde var olan deneyimlerin kullanılarak, süreci kapsamlıca analiz ederek, geleceğin bet olmayan koşulları çerçevesinde karşılaşılabilmesi yüksek gelişmeleri olabildiği kadar doğru bir şekilde öngörebilmek açıları mevcuttur (Malhotr, 1997). Günümüzde bilgiyi ezberleyip sunan değil, bilgiye ulaşmayı hedef alan ve bilgiye ulaştığında, bilgiyi kullanıp, eleştirel düşünme becerisi ile yaratıcı düşünme becerisine sahip bireylerin gelişmeye katkı sağlayacağı bir gerçektir. Buna bağlı olarak spor yöneticilerindeki bilgi ve yönetimi konusundaki dikkat etmelerini gerektiren önemli bir hususun da bu olduğu bilinmektedir. Gelişmekte olan araştırma tekniklerinin aracılığı ile spor yöneticilerinin elde ettikleri bilgilerin daha sağlıklı olmasının yanında, eskiye nazaran hem sporcu açısından ve hem de kullanılan malzemeleri yönlendirebilecek şekilde bilgilerin aktarabilmesini sağlamaktır (Caner ve Ergen, 1990).

2.3.4. Rekreasyon

Rekreasyon, bireylerin boş zamanlarını bireysel veya grup olarak gerçekleştireceği eğlence, kısa süreli katılım sonucunda bireylerin yenilenmesini sağlayan aktiviteler olarak tanımlanmaktadır. Rekreatif bir etkinlik olan aktivite bir kişi açısından eğlenceli bir etkinlik gibi düşünülüp, başka bir kişi için bir “iş” gibi görülebilir. Diğerleri için yapılması zorunlu olan iş olabilmektedir. Buradaki önemli husus gerçekleştirilen etkinliğin kişiler tarafından dış etkenlerden bağımsız olarak özgürce seçilmesi ve kişinin eğlenmesidir (Karaküçük ve Akgül, 2016). Modern açıdan bir sosyal kurum, sayısız

aktiviteler ve profesyonel bir çalışma alanı olarak rekreasyon; işten bağımsız bir şekilde, kendi içinde değerli, bireyin önemli fiziksel, sosyal, ruhsal ihtiyacını karşılayan, mutlu bir yaşam kaynağıdır. Bu modern yaklaşıma göre rekreasyon, insanların boş zamanlarında gönüllü olarak ve birçok farklı amaçlarla katıldıkları ve kişisel olarak tamamlanan aktiviteler olarak tanımlanabilir (Ayar, 2021).

Rekreasyon ile beden eğitiminin birden fazla ortak yönleri sahip olmasının yanı sıra hep aynı şeyleri belirttiklerini söylemek doğru değildir. Zaman geçtikçe meydana gelen taleplere bağlı olarak rekreasyon alanında çıkan farklı anlayışların kendisini göstermeye başladığı görülmektedir. Buna bağlı olarak okullarda sunulan beden eğitimi faaliyetleri ile rekreasyon faaliyetlerinin belirgin ölçüde ayrıştığının ancak birbirini tamamlamış ve eğitim açısından katkısı büyük ve önemli iki unsurdan sağlanması mümkün olmaktadır. Klasik beden eğitimi faaliyetlerinden başka, açık alan sporları, turizm, gezi gibi rekreatif etkinlikler de bu ayrımı ortaya koymaktadır (Karaküçük, 2008).

Rekreasyon yönetimi kavramını hatırlayacak olursak; boş zamanın değerlendirmesi süreci ile ilgili faaliyetlerinin planlanıp, organizasyonun yönlendirilmesi ile denetiminin bir bütünüdür. Rekreasyon yönetimi ise; rekreasyonel organizasyon, rekreasyon etkinlikleri hizmetlerinin katılımcılar veya izleyicilerin hizmeti dahilinde sunulan faaliyetlerin bütünüdür (Hazar, 2009).

Türkiye'de ise rekreasyon eğitimleri ilk kez Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında (BESYO) verilmiştir. Buna bağlı olarak Üniversiteler Arası Kurul'un (ÜAK) 3 Temmuz 1998 tarihli toplantısında Muğla Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokuluna bağlı rekreasyon bölümünün açılmasına yönelik Yüksek Eğitim Kurulu Başkanlığına görüşlerin bildirilmesi ve bunun sonucunda Yükseköğretim Kurumunun 12.04.2000 tarihli toplantısında beden eğitimi ve spor yüksek okullarına bağlı rekreasyon bölümünün açılması kararı yer almaktadır (Zorba, 2007).

2.3.5. Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor

Engellilik kavramıyla alakalı farklı farklı tanımlar yapılmış olup yapılan tanımların birbirinden farklı olduğu görülse de genel anlamda birbirine benzer ortak noktaları da bulunmaktadır. İnsanlarda yer alan birtakım yetersizliklerin sonucunda toplumsal

görevlerinin yerine getirilememe durumları “engel” adı altında tanımlanmaktadır. Bu tanımlamadan yola çıkılarak, insanlarda var olan yetersizlikler bir zaman sonra insanlar açısından bir engel teşkil ettiği belirtilmiştir (Özsoy, Özyürek ve Eripek, 2002). Birleşmiş Milletler Sakat Hakları Bildirgesi'ne göre; “Kişisel ya da sosyal hayatında kendi başına yapabileceği işleri herhangi bir noksanlık nedeniyle yapamayan bireyler” engelli birey adı altında tanımlanır (Öztürk, 2011). Bu kavramı genetik olarak ele aldığımızda da engelliliğin biyolojik açıdan bir hastalık teşkil ettiği ifade edilmektedir (Demirbilek, 2013).

Bireysel özellikler ile eğitim yeterlilikleri bakımından akranlarına oranla beklenilenin altında bir farklılık teşkil eden bireyler süreçte özel eğitim gerektirdiği bireyler olarak tanımlanabilir (Ministry of National Education, 2002). Eğitim ve sağlık sistemlerinin yeteri kadar gelişmediği ülkelerdeki var olan engelli bireylerin normal bireyler gibi yaşamaya çalışması, hatta ayakta kalabilmeleri için büyük savaş vermek zorunda olduğu bilinmektedir. Engelli bireylerin haklarının aranması ve korunmasını sağlamak yalnızca aileleriyle mümkündür (Darıca ve diğerleri, 1992).

Spor, kas ve sinir sistemi ile zihinsel rekreasyonlar ve vücuttaki fizyolojik ve metabolik gelişiminin sağlanmasına destek veren bir araç olduğu gibi fiziksel aktivasyon süreçlerinin bir rehabilitasyon etkisi de sağladığı bilinmektedir. Bireylerin sportif etkinliklere dahil olması; özellikle kaslar için güçlendirici etki, koordinasyon açısından gelişim, denge ve duruş gelişiminin kontrollü gerçekleşmesi vücut yapısının esnekliği, dolaşım sistemi ile solunum sistemlerinin gelişimleri açısından ve bu gibi alanlarda büyük faydalar sağlamaktadır (Yetim, 2014). Sportif aktivitelerde yer alan bireylerde kasların sahip olunan güçten daha da güçlenmesi, denge ve koordinasyon gelişimleri gibi birçok alan da bireyin gelişiminde olumlu etki yaptığı görülmektedir (Bruininks ve Chavat, 1990). Gerçekleştirilen çalışmalar doğrultusunda sportif faaliyetlerde bir düzen dahilinde yer alan zihinsel engelli bireylerin temel motor becerilerinde anlamlı gelişmeler olduğu görülmüştür (Yılmaz ve diğerleri, 2006; Özmen ve Yıldırım, 2012).

Engelli bireylerin topluma uyum sağlaması açısından ve tüm gelişim süreçlerinde yer alan, özel eğitim programları doğrultusunda gerçekleştirilen beden eğitimi ve sporun fazlasıyla etkin olduğu görülmektedir. Spor eylemlerinin bireyler açısından psikolojik ve sosyolojik boyutta bağımlı kılan eylemler olarak tanımlanabilir. Buna dayanarak sportif

eylemler ile birlikte ahlak eğitimlerinin, sevgi duygusunun, paylaşma yetisinin kazandırılması ve ilkel saldırgan davranışların azaltılması amacıyla gerekli ortamlar sunulabilmekle beraber süreçte uygun yöntem ve uygulamalar gerçekleştirilebilmektedir (Özoğlu, 1997).

Netice olarak özel uzmanlık gerektirecek alanlarda, okul içinde ve dışındaki sportif faaliyetler, engellerin türlerine ve düzeylerine uygun olarak ayarlanmış kalifiye elemanlar sorununu yaşamakta olan ve nüfusun hemen hemen %12'sini kapsayan toplumun engelli kesimi gelmektedir. Bu önemli sorun, 2008 Spor Şurasında da görülmekte olup Şura, bu konuda engellilere yönelik beden eğitimi öğretmenleri ve antrenörlerin yetiştirilmesi hususuna dayalı bir tavsiye kararına varmıştır. Bunun yanında dikkati çeken en önemli husus da ülkemizde engellilere yönelik beden eğitimi öğretmenleri ile antrenörlerin yetiştiği bir programın bulunmamasıdır.

2.4. YÜKSEK LİSANS VE DOKTORA DÜZEYİNDE SPOR EĞİTİMİ

Nihai amaç, bilgiyi üretip, kullanan, eleştirel bakış açısıyla ve üretim odaklı bir düşünce tarzıyla problemlere çözüm getirebilecek donanımlı insan gücü yetiştirmek için lisansüstü eğitim Türkiye'de üniversitelerde yer alan enstitüler aracılığıyla yürütülmektedir (Karaman ve Bakırcı, 2010; Bozan, 2012). Sporun bir bilim dalı olarak düşünülmesi ile birlikte spor bilimlerinde lisansüstü eğitime önem verilip, eskiye nazaran daha ön plana çıktığı söylenebilir. Türkiye'de spor bilimlerinde lisansüstü eğitimin ağırlıklı olarak sağlık bilimleri, sosyal bilimler ve eğitim bilimleri enstitüleri aracılığıyla verildiği söylenebilir. Doktora eğitiminin ağırlıklı olarak sağlık bilimleri enstitüsünde, beden eğitimi ve spor ana bilim dalı adı altında yürütüldüğü söylenebilir (Atalay, 2018).

Üniversitelerin lisansüstü düzeyde spor eğitimi veren enstitülerin ve ana bilim dallarının dağılımları aşağıda yer alan tabloda görselleştirilerek aktarılmıştır (Karakaya ve Tel, 2015).

Tablo 2. Üniversitelerin lisansüstü düzeyinde spor eğitimi program alanları ve enstitülere göre dağılımları

Ana Bilim Dalı	Sağlık Bilimleri Enstitüsü	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Antrenörlük	2		
Beden Eğitimi Öğretmenliği	1		
Beden Eğitimi ve Spor	26	4	5
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri	1		
Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi	1		
Egzersiz ve Sportif Performans	1		
Hareket ve Antrenman	3		
Psiko-Sosyal Alanlar	2		
Rekreasyon ve Spor Yöneticiliği	2		
Spor Bilimleri	2	1	
Spor Bilimleri Teknolojisi	1		
Spor Sağlık Bilimleri	1		
Spor Yöneticiliği		2	
Spor Yönetim Bilimleri	1		
Toplam	45	7	5

Tablo 2'de spor bilimlerine özel lisansüstü eğitimin ana bilim dalları ve enstitülere göre dağılımlarına yer verilmiştir. Buna göre en çok, sağlık bilimleri enstitüsü çatısı altında beden eğitimi ve spor ana bilim dalında lisansüstü eğitimin verildiği gözlemlenmektedir (Atalay, 2018).

Türkiye'de beden eğitimi spor üzerinde yapılan ilk doktora çalışması 1988 yılında gerçekleştirilmiştir (Açıkada, 1997). Her geçen gün doktora çalışmalarına ilginin arttığı ve bu alanda yapılan doktora çalışmalarının yaygın hale geldiği söylenebilir. Beden eğitimi ve spor ana bilim dalının bütünlüklü eğitimi öngörmesinden dolayı doktora çalışmalarında bilimsel düşünme boyutunu yakalamayı amaç edinmektedir. Bu amaçtan dolayı spor bilimlerinden mezun olan lisans düzeyindeki öğrencilerin lisansüstü eğitime,

özellikle de doktora çalışmalarına yönelme isteklerinin oldukça fazla olduğu, lisansüstü eğitim alma konusunda istekli olduğu vurgulanmaktadır (Gedik Üniversitesi, 2017).

Günümüzde spor yöneticiliği doktora programları, git gide gelişmekte olup köklü disiplinler olan fizik, matematik, edebiyat gibi disiplinlere nazaran yeni bir disiplin adı altında değerlendirilmektedir. Farklı çalışma alanlarına olanak sağladığından daha hızlı ivme kazanmıştır (Zhang ve diğerleri, 2016; Humphreys ve Maxcy, 2007).

Sawyer (1993), çalışma alanlarını otel, kulüp, tesis, kamu ve özel kurum ve kuruluşlar, engelliler, yetişkinler, kar amacı gütmeyen örgütler olarak özetlemektedir. Türkiye'de de birden fazla üniversitede beden eğitimi ve spor ana bilim dalı çatısı adı altında spor yöneticiliği doktora programlarının açıldığı, yer alan programlarında geliştiği söylenebilir. Çünkü bir ülkede spor yöneticiliği doktora programlarının kaliteli bir şekilde sunuluyor olması nitelikli spor yöneticilerinin ve bilim insanların yetiştirilmesindeki önemli bir faktör olduğu savunulur (Skinner ve Gilbert, 2007). Spor yöneticiliği eğitiminin önemine bağlı olarak son yıllarda doktora programları ve tezlerinin arttığı bilinmektedir. Bu artışa bağlı olarak tezlerin nitelik ve nicelik açısından incelenmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

3. BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde sırasıyla araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, verilerin toplanması, veri toplama araçları ile verilerin analizlerine yönelik bilgi verilmiştir.

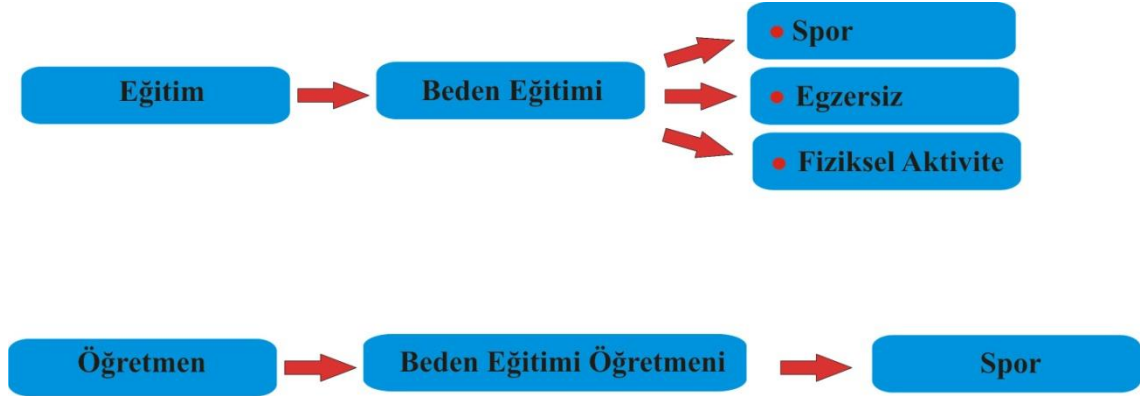
3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırma, sosyal bilimlerde sıklıkla yürütülen nicel araştırma yöntemlerinden tarama deseni kullanılarak yürütülmüştür. Nicel araştırma, niceliksel verilerin toplanıp, istatistik veya matematiksel verilerden faydalanılarak oluşturulmuş sistematik bir araştırma olarak tanımlanabilir. Tarama modeli geçmişte meydana gelmiş veya halen devam eden bir durumun olası şekliyle betimleme yapılması sürecidir (Karasar, 2002, 77).

Araştırmada veri toplamak amacıyla döküman inceleme yönteminden yararlanılmıştır. Döküman inceleme, süreçte araştırılması gereken ifadeleri içeren yazılı materyallerin analiz sürecinden geçirilmesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evrenini YÖKTEZ üzerinden 2001-2021 yılları arası taranarak ulaşılan beden eğitimi öğretmenlerini konu alan, erişim izni olan ve Türkçe hazırlanmış lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Bu tezlere ulaşılabilme amacı ile detaylı arama bölümünde daha önceden belirlenmiş arama terimleri girilerek taramalar gerçekleştirilip beden eğitimi öğretmenlerini konu alan lisansüstü tezlere erişim sağlanmıştır. Detaylı tarama için kullanılmış arama terimleri Şekil 1'deki gibidir.

Şekil 1. Arama Terimleri

Yapılan taramalar sonucunda 66 doktora ve 197 yüksek lisans olmak üzere 263 çalışmaya ulaşılmıştır. Araştırmanın örneklemini 263 lisansüstü tez oluşturmaktadır.

3.3. VERİLERİN TOPLANMASI

Bu çalışmada son 20 yılda beden eğitimi öğretmenlerini konu alan lisansüstü tezler, YÖK'ün elektronik tez arşivleriyle sınırlanan arama terimleri aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. YÖK'ün tez tarama sayfasında arama terimleri kullanılarak ulaşılan lisansüstü tezler incelenmiştir.

YÖK'ten tarama yapılırken çalışmada sadece araştırmayla ilgili erişime açık ve Türkçe yayınlanmış tezler dikkate alınmış olup değerlendirmeye alınmıştır. İnternet ortamından bilgisayara indirilmiş ve transkrip edilmiştir.

3.3.1. Veri Toplama Araçları

Araştırmada yer alan veriler yükseköğretim kurulunun ulusal tez veri tabanında yer alan beden eğitimi öğretmenlerini konu alan lisansüstü tezler kullanılarak hazırlanmış olup YÖK'ün tez tarama sayfası aracılığıyla ulaşılan tezleri farklı değişkenlerine göre inceleyebilmek amacı ile Ataş (2015) tarafından oluşturulmuş, “Tez İnceleme Formu”

kullanılmıştır. Geliştirilen tez inceleme formu bu çalışmaya uyarlanmıştır. Bu form da ulaşılan lisansüstü tezler ile ilgili tanımlayıcı bilgi, yöntem, desen, örnekleme yöntemi, örneklem grupları, veri toplama araçları ve veri analiz yöntemleri hakkında bilgilere yer vermektedir. Bu çalışmada ulaşılan tezler, tarih sırası dikkate alınarak tez inceleme formuna aktarılmıştır. Ulaşılan niteliksel veriler sayısallaştırılıp, betimleyici istatistiksel kullanılarak açıklanmıştır.

3.4. VERİLERİN ANALİZİ

Tarama sözcüklerle yapılan araştırmalar sonucunda ulaşılan lisansüstü tezlerin, yapıldığı yıl, tezlerin yapıldığı üniversite, yürütüldüğü enstitü, ana bilim dalı, tez danışmanlarının unvanı, yazar cinsiyeti, danışman cinsiyeti, tez türü, araştırma metodolojisi, araştırma deseni, örneklem yöntemi, örneklem grupları, veri toplama araçları, kullanılan veri analiz yöntemleri bakımından araştırılmış ve incelenmiş, veriler Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) paket program kullanılarak frekans ve yüzde hesaplamaları yapılmıştır.

4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde çalışma kapsamında elde edilen bulgular demoŞekil ve metodolojik değerlendirme olarak iki grup halinde sunulmuştur.

4.1. BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİ KONU ALAN LİSANSÜSTÜ TEZLERE İLİŞKİN DEMOGRAFİK BULGULAR

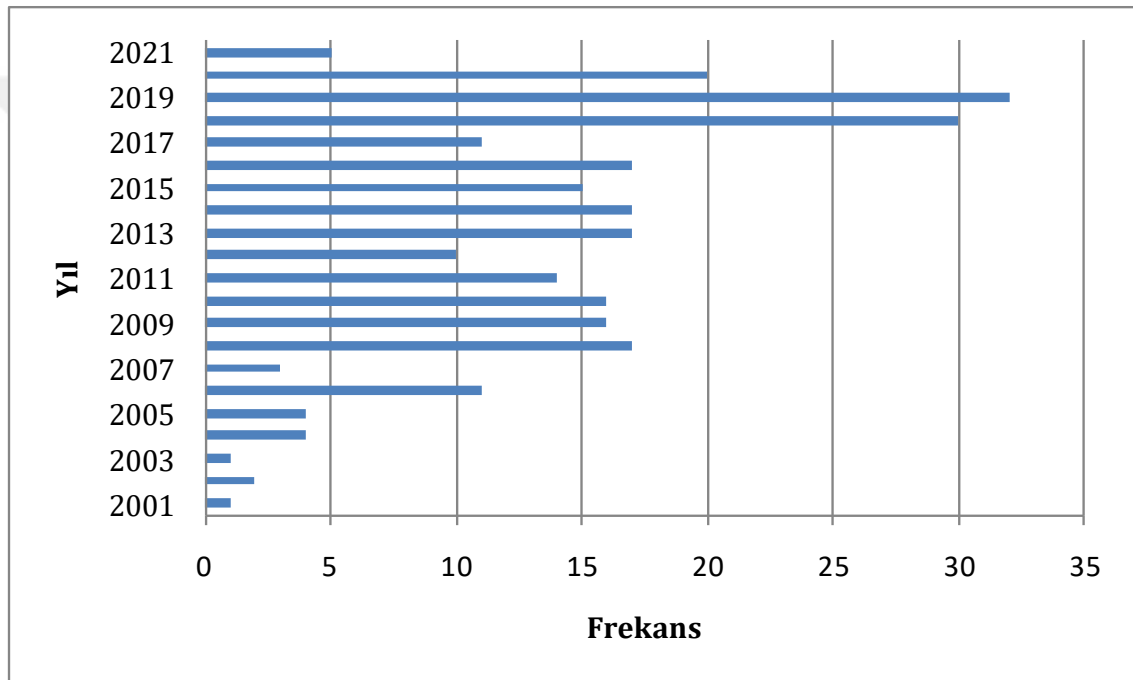
Tezlerin yıllara göre dağılımı Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Tezlerin yıllara göre dağılımı

Yıl	f	%
2001	1	0.38
2002	2	0.76
2003	1	0.38
2004	4	1.52
2005	4	1.52
2006	11	4.18
2007	3	1.14
2008	17	6.46
2009	16	6.08
2010	16	6.08
2011	14	5.32
2012	10	3.80
2013	17	6.46
2014	17	6.46
2015	15	5.70
2016	17	6.46

Tablo 3. Tezlerin yıllara göre dağılımı (devamı)

Yıl	f	%
2017	11	4.18
2018	30	11.4
2019	32	12.16
2020	20	7.6
2021	5	1.90

Şekil 2. Tezlerin yıllara göre dağılımı

Tablo 3 ve Şekil 2'de beden eğitimi öğretmenlerini konu alan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımlarına yer verilmiştir. Buna göre en fazla tez 2019 yılında 32 (%12.16) yayınlanmıştır. Daha sonra ise 2018 yılında 30 (%11.4) tezin yazıldığı görülmekle birlikte en çok tezin yazıldığı üçüncü yıl ise 20 (7.6) teze 2020 dir. 2018 ve 2020 yılları arasında önceki yıllara göre sayıca fazla olduğu söylenebilir.

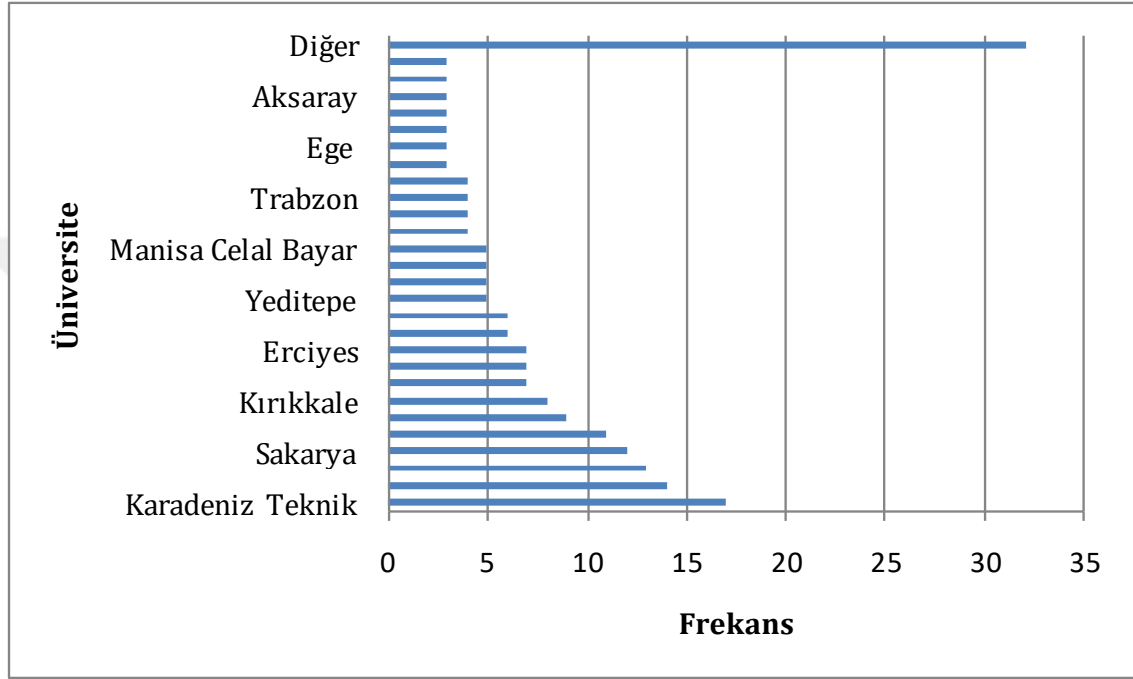
Tezlerin üniversitelere göre dağılımı Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Üniversitelere göre tezlerin dağılımı

Üniversite	f	%
Gazi	57	21.67
Karadeniz Teknik	17	6.46
Ankara	14	5.32
Marmara	13	4.94
Sakarya	12	4.56
İnönü	11	4.18
Abant İzzet Baysal	9	3.42
Kırıkkale	8	3.04
Selçuk	7	2.66
Dumlupınar	7	2.66
Erciyes	7	2.66
Mersin	6	2.28
Van 100. Yıl	6	2.28
Yeditepe	5	1.90
Atatürk	5	1.90
Kahramanmaraş Sütçü İmam	5	1.90
Manisa Celal Bayar	5	1.90
Akdeniz	4	1.52
Hacettepe	4	1.52
Trabzon	4	1.52
Fırat	4	1.52
Anadolu	3	1.14
Ege	3	1.14
Afyon Kocatepe	3	1.14
Çanakkale 18 Mart	3	1.14
Aksaray	3	1.14
Karamanoğlu Mehmet Bey	3	1.14

Tablo 4. Üniversitelere göre tezlerin dağılımı (devamı)

Üniversite	f	%
İstanbul Gelişim Üniversitesi	3	1.14
Diğer	32	12.16

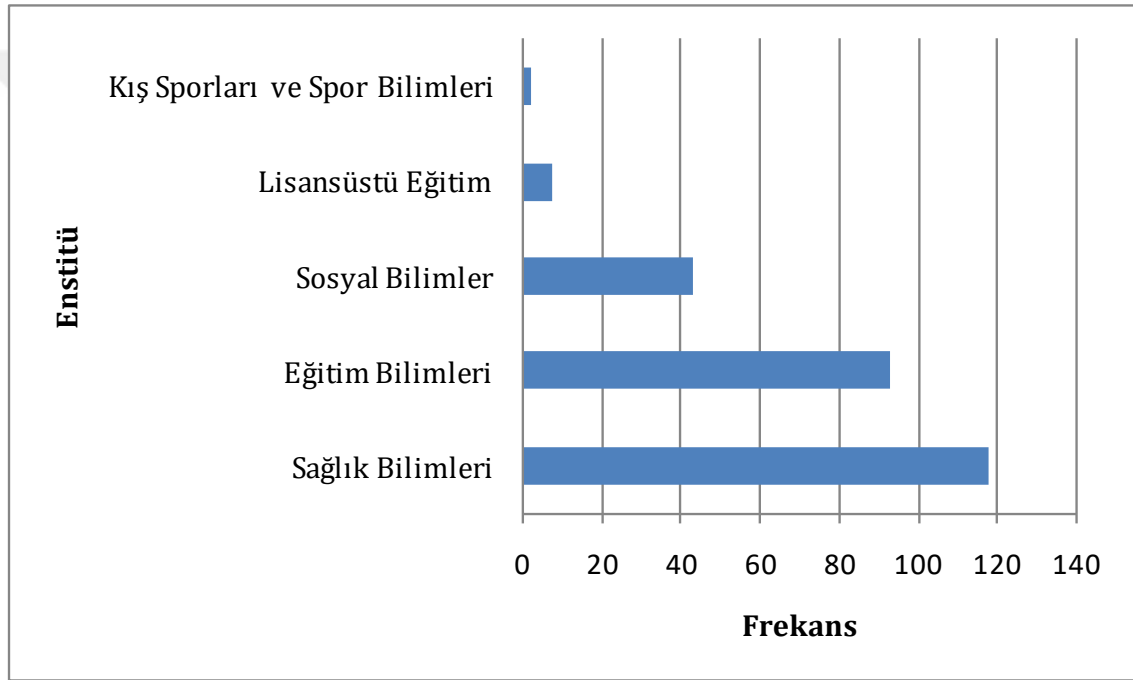
Şekil 3. Üniversitelere göre tezlerin dağılımı

Tablo 4 ve Şekil 3'te, beden eğitimi öğretmenlerini konu alan lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımlarına yer verilmiştir. Bu tezlerin en çok Gazi Üniversitesinde 57 (%21.6) yapıldığı görülmektedir. Gazi Üniversitesini sırası ile takip eden diğer 5 üniversite Karadeniz Teknik 17 (%6.46), Ankara 14 (%5.32), Marmara 13 (%4.94), Sakarya 12 (%4.56), İnönü 11 (%4.18) dir. Üniversitelerin 2 ve 1 adetle sınırlı olan üniversiteler diğer adı altında gruplandırılmış olup toplamda 32 (%12.16) adet olduğu gözlemlenmektedir.

Tezlerin enstitülere göre dağılımı Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Enstitülere göre tezlerin dağılımı

Enstitü	f	%
Sağlık Bilimleri	118	44.86
Eğitim Bilimleri	93	35.36
Sosyal Bilimler	43	16.34
Lisansüstü Eğitim	7	2.66
Kış Sporları ve Spor Bilimleri	2	0.76

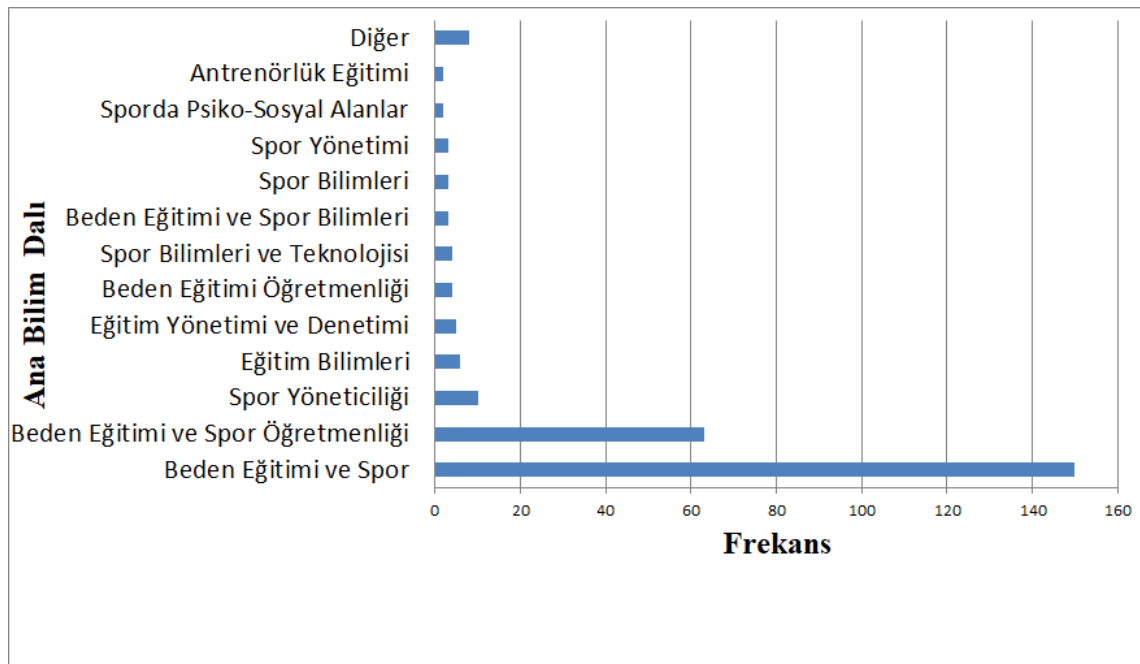
Şekil 4. Enstitülere göre tezlerin dağılımı

Tablo 5 ve Şekil 4'te beden eğitimi öğretmenlerini konu alan lisansüstü tezlerin Enstitülere göre dağılımlarına yer verilmiştir. Bu enstitülerin en çok Sağlık Bilimlerinde 118 (%44.86) olduğu görülmektedir. Sağlık Bilimlerini sırası ile Eğitim Bilimleri 93 (%35.36), Sosyal Bilimler 43 (%16.34), Lisansüstü Eğitim 7 (%2.66) ve Kış Sporları ve Spor Bilimleri 2 (%0.76) tezi ile takip etmektedir.

Tezlerin ana bilim dalına göre dağılımı Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Ana bilim dalına göre tezlerin dağılımı

Ana Bilim Dalı	f	%
Beden Eğitimi ve Spor	150	57.03
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	63	23.95
Spor Yöneticiliği	10	3,80
Eğitim Bilimleri	6	2,28
Eğitim Yönetimi ve Denetimi	5	1.90
Beden Eğitimi Öğretmenliği	4	1,52
Spor Bilimleri ve Teknolojisi	4	1.52
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri	3	1.14
Spor Bilimleri	3	1.14
Spor Yönetimi	3	1.14
Sporda Psiko-Sosyal Alanlar	2	0.76
Antrenörlük Eğitimi	2	0.76
Diğer	8	3.04

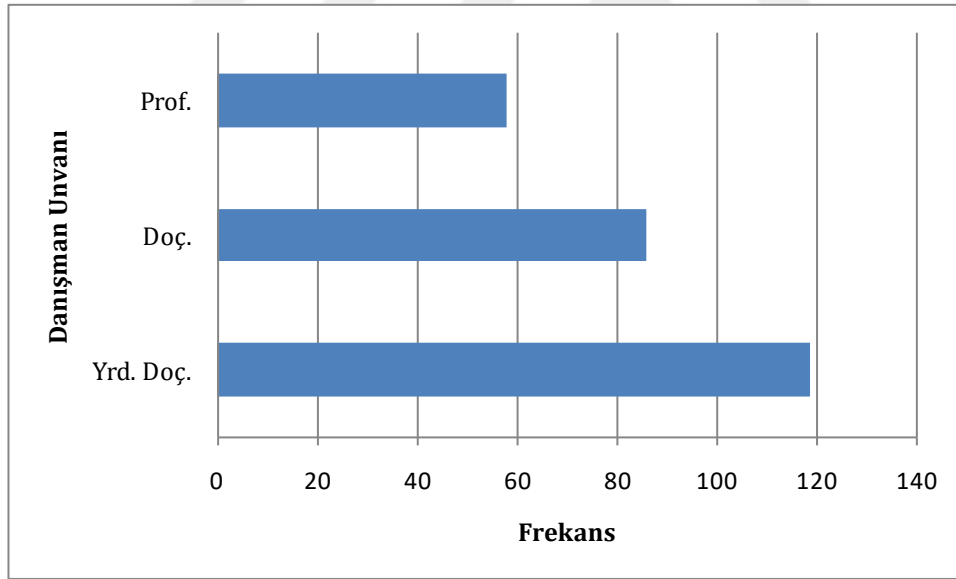
Şekil 5. Ana bilim dalına göre tezlerin dağılımı

Tablo 6 ve Şekil 5 incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerini konu alan lisansüstü tezlerin ana bilim dallarına göre dağılımlarına yer verilmiştir. Bu tezlerin en çok Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalında 150 (%57.03) olduğu görülmektedir. Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalından sonra gelen ana bilim dalı 63 (%23.95) ile Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliğinin olduğu görülmektedir. Diğer ana bilim dalları 10 (%3,80) ile 2 (%0.76) arasında yer almaktadır.

Tezlerin danışman unvanlarına göre dağılımı Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. Danışman unvanlarına göre tez dağılımı

Unvan	f	%
Yrd. Doç.	119	45.24
Doç.	86	32.69
Prof.	58	22.05

Şekil 6. Danışman unvanlarına göre tez dağılımı

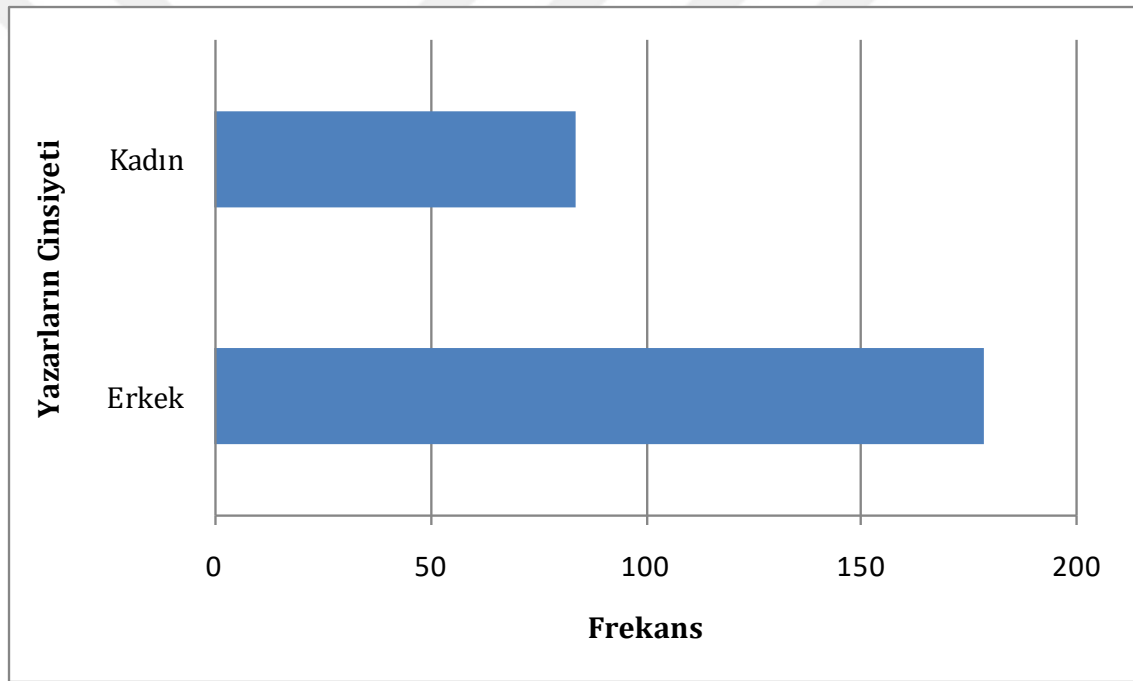
Tablo 7 ve Şekil 6'da beden eğitimi öğretmenlerini konu alan lisansüstü tezlerin tez danışmanlarının unvanlarına yer verilmiştir. Buna göre toplam 263 tezin 119'unda (%45.24) yardımcı doçent, 86'sında (%32.69) doçent, 58'inde (%22.05) profesör tez danışmanlığı yapmıştır. Ortaya konulan bulgular ışığında tezlerin yaklaşık yarısının danışmanlığını yardımcı doçentlerin yaptığı görülmektedir. Yardımcı doçent unvanına

sahip akademisyenlerin tez danışmanlığı sayısının doçent unvanına sahip akademisyenlere göre fazla olduğu söylenebilir.

Tezleri hazırlayanların cinsiyetlerine göre dağılımı Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8.Yazarların cinsiyete göre dağılımı

Cinsiyet	f	%
Erkek	179	68.06
Kadın	84	31.93

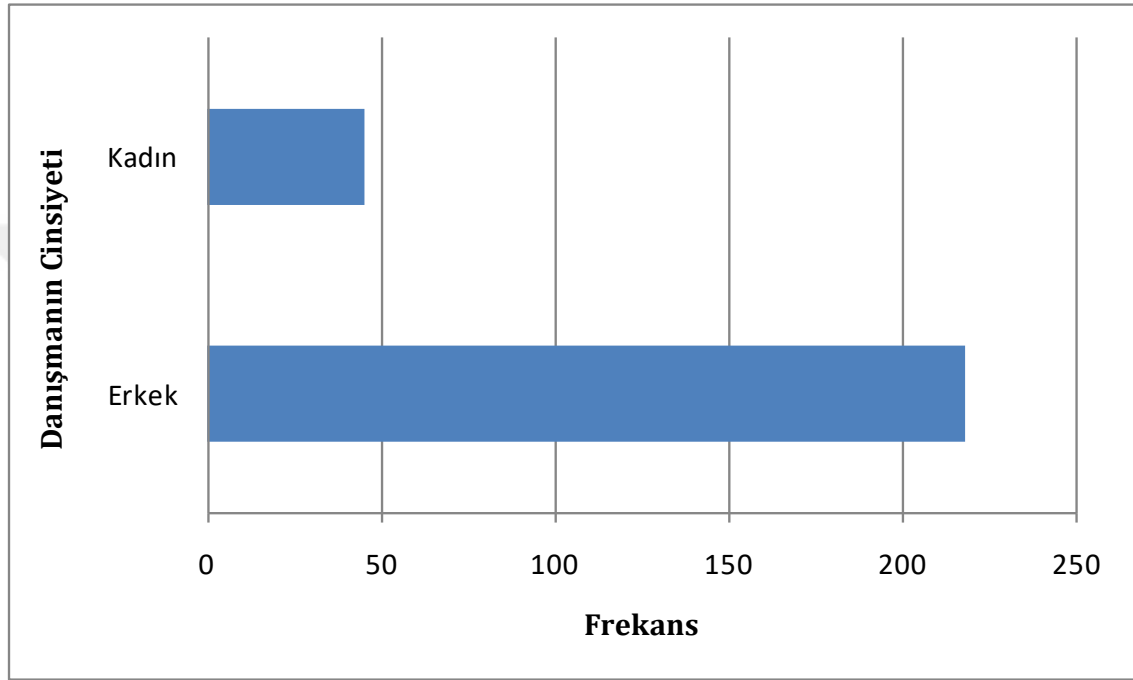
Şekil 7. Yazarların cinsiyete göre dağılımı

Tablo 8 ve Şekil 7'de hazırlanan tezlerin cinsiyete göre dağılımlarına yer verilmiştir. Cinsiyete göre dağılım dikkate alındığında tezlerin 179'unu (%68.06) erkekler, 84'ünü ise (%31.93) kadınlar hazırlamıştır.

Tez danışmanlarının cinsiyetlerine göre dağılımı Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9. Danışmanların cinsiyete göre dağılımı

Cinsiyet	f	%
Erkek	218	82.88
Kadın	45	17.11

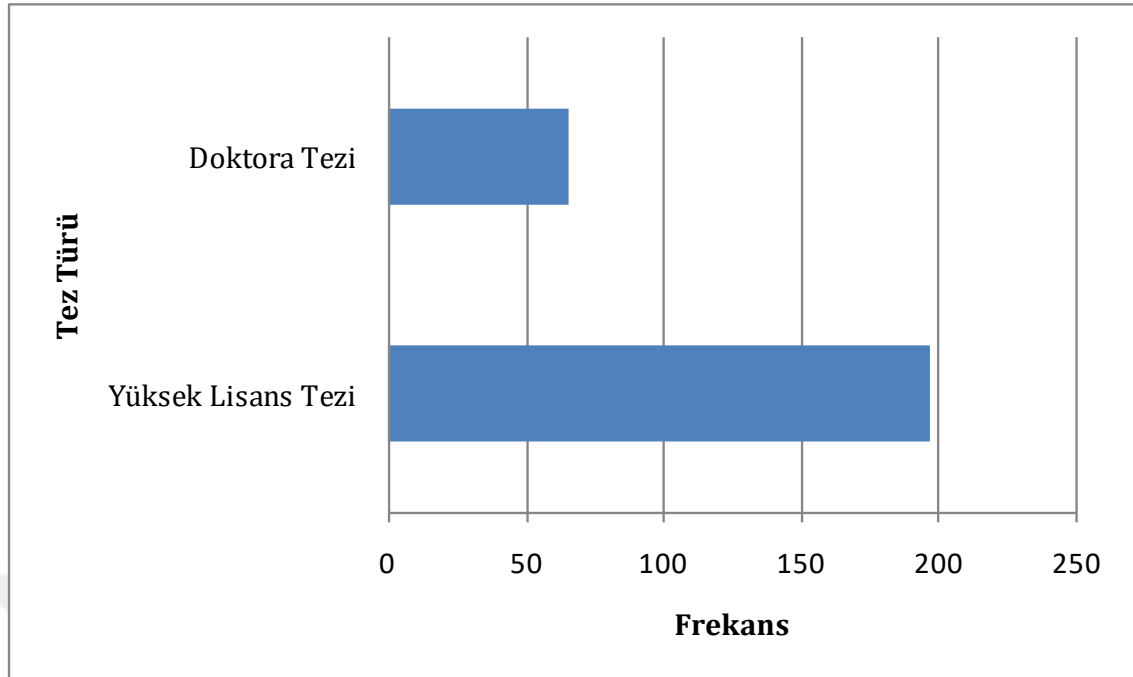
Şekil 8. Danışmanların cinsiyete göre dağılımı

Tablo 9 ve Şekil 8'e göre hazırlanan tezlerin danışmanlarının cinsiyete göre dağılımına yer verilmiştir. Cinsiyete göre dağılım dikkate alındığında tezlerin 218'ini (%82.88) erkekler, 45'ini ise (%17.11) kadınlar hazırlamıştır.

Tezlerin türlerine göre dağılımı Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10. Tezlerin türlerine göre dağılımı

Tez Türü	f	%
Yüksek Lisans Tezi	197	74.90
Doktora Tezi	66	25.09

Şekil 9. Tezlerin türlerine göre dağılımı

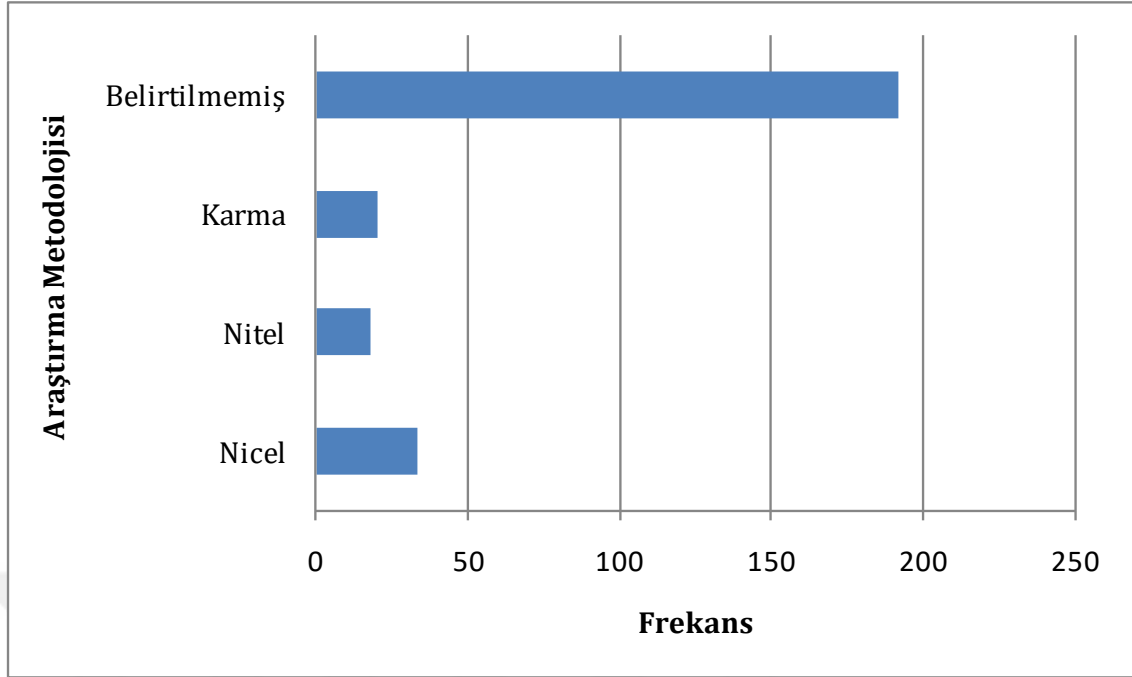
Tablo 10 ve Şekil 9'da toplamda incelenen 263 tezin tez türlerine göre dağılımlarına yer verilmiştir. Tez türlerine göre dağılım dikkate alındığında tezlerin 197'sinin (%74.90) yüksek lisans tezi, 66'sının (%25.09) ise doktora tezi olduğu görülmektedir.

4.2. BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİ KONU ALAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN METODOLOJİLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

Araştırma metodolojisine göre doktora tezlerin dağılımı Tablo 11'de sunulmuştur.

Tablo 11. Araştırma metodolojisine göre tezlerin dağılımı

Araştırma Metodolojisi	f	%
Nicel	33	12.54
Nitel	18	6.84
Karma	20	7.60
Belirtilmemiş	192	73.00

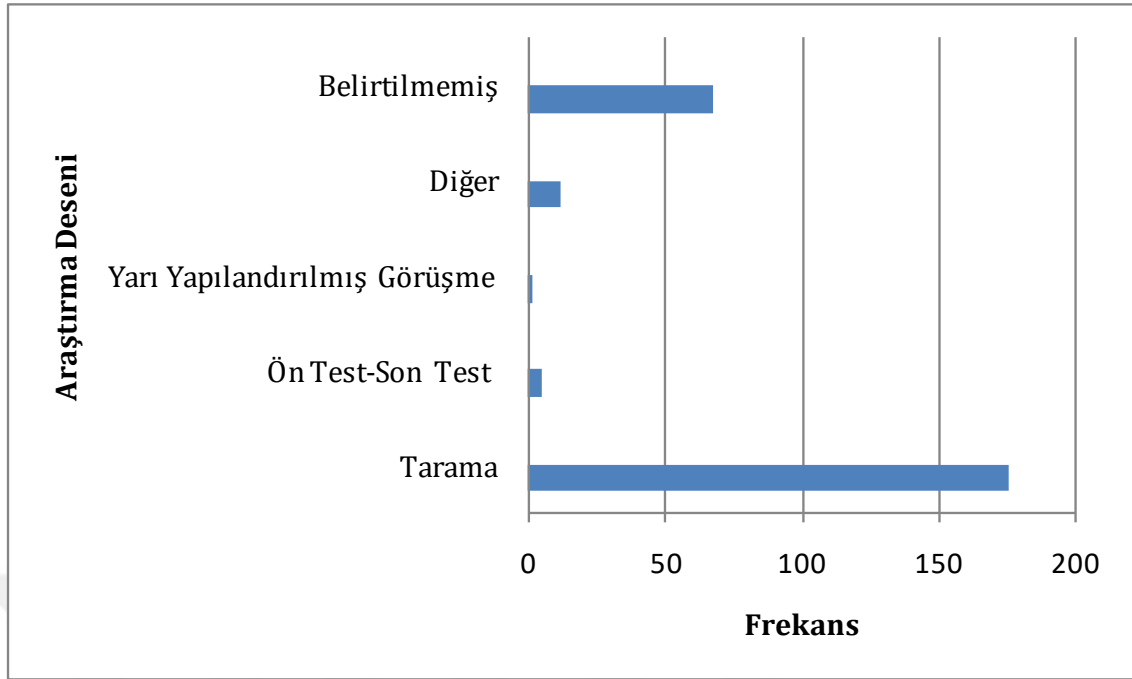
Şekil 10. Araştırma metodolojisine göre tezlerin dağılımı

Tablo 11 ve Şekil 10'da tezlerde kullanılan araştırma metodolojilerine yer verilmiştir. Buna göre beden eğitimi öğretmenlerini konu alan lisansüstü tezlerin 33'ünde (%12.54) nicel, 18'inde (%6.84) nitel, 20'sinde ise (%7.60) karma araştırma metotları kullanılmıştır. İncelenen 263 tezin 192'sinde ise (%73.00) hangi araştırma metodolojisinin kullanıldığına ilişkin herhangi bir bilgi verilmemiştir.

Araştırma desenine göre tezlerin dağılımı Tablo 12'de sunulmuştur.

Tablo 12. Araştırma desenine göre tezlerin dağılımı

Araştırma Deseni	f	%
Tarama	176	66.92
Ön Test-Son Test	5	1.90
Yarı Yapılandırılmış Görüşme	2	0.76
Diğer	12	4.56
Belirtilmemiş	68	25.85

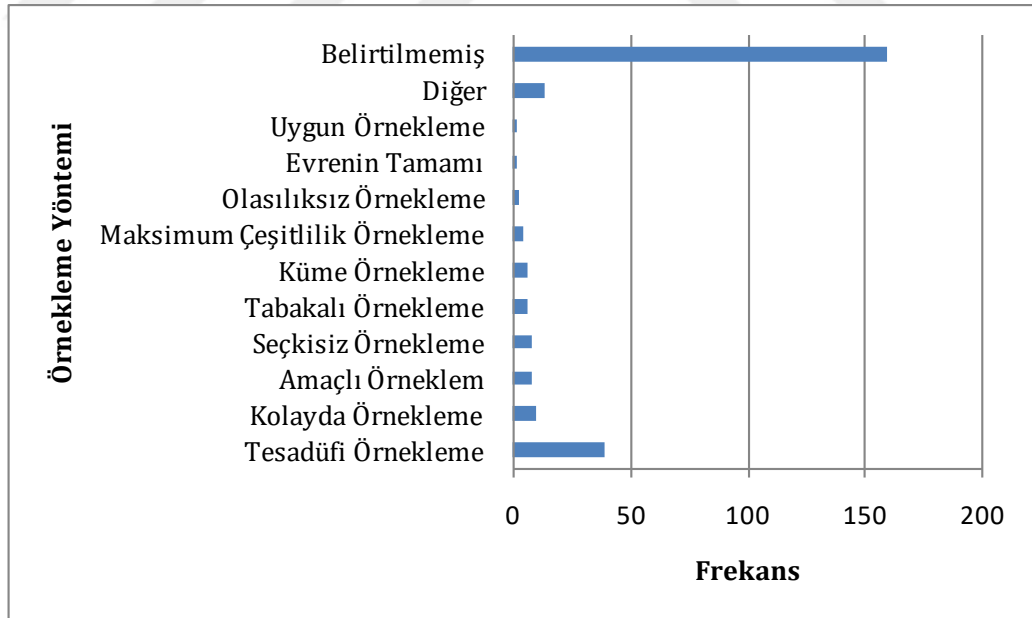
Şekil 11. Araştırma desenine göre tezlerin dağılımı

Tablo 12 ve Şekil 11'de beden eğitimi öğretmenlerini konu alan lisansüstü tezlerde kullanılan araştırma desenlerine yer verilmiştir. Buna göre tezlerin 176'sında (%66.92) tarama deseni kullanılmış olup hazırlanan tezlerin 68'inde (%25.85) ise hangi araştırma desenin kullanıldığına dair bilgiye yer verilmemiştir.

Örnekleme yöntemine göre tezlerin dağılımı Tablo 13'te sunulmuştur.

Tablo 13. Örnekleme yöntemlerine göre tezlerin dağılımı

Örnekleme Yöntemi	f	%
Tesadüfi Örnekleme	39	14.82
Kolayda Örnekleme	10	3.80
Amaçlı Örneklem	8	3.04
Seçkisiz Örnekleme	8	3.04
Tabakalı Örnekleme	6	2.28
Küme Örnekleme	6	2.28
Maksimum Çeşitlilik Örnekleme	5	1.90
Olasılıksız Örnekleme	3	1.14
Evrenin Tamamı	2	0.76
Uygun Örnekleme	2	0.76
Diğer	14	5.32
Belirtilmemiş	160	60.83

Şekil 12. Örnekleme yöntemlerine göre tezlerin dağılımı

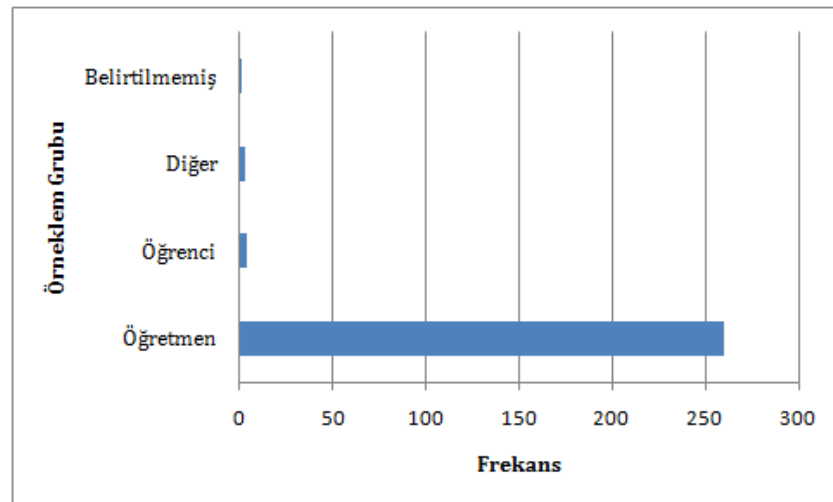
Tablo 13 ve Şekil 12'de tezlerde kullanılan örnekleme yöntemlerine yer verilmiştir. Tablo ve Şekil incelendiğinde tezlerde en çok tesadüfi örnekleme yönteminden 39 (%14.82)

tezde yararlanıldığı görülmektedir. Sonrasında en fazla 10 (%3.80) ile kolayda örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Bununla birlikte amaçlı örnekleme ve seçkisiz örnekleme yönteminin kullanıldığı tez sayısı 8 (%3.04), tabakalı örnekleme ve küme örnekleme yönteminin kullanıldığı tez sayısı ise 6 (%2.28)'dir. Çalışmaların 5'inde (%1.90) maksimum çeşitlilik örnekleme yönteminin kullanıldığı ifade edilmiştir. Gerçekleştirilen tezlerin 3'ünde (%1.14) olasılıksız örnekleme yöntemi, 2'sinde ise evrenin tamamı ile uygun örnekleme yönteminden faydalanıldığı görülmektedir. Tezlerin 14'ünde (%5.32) ise diğer örnekleme yöntemlerinden faydalanılmıştır. Ancak lisansüstü tezlerin 160'ında (%60.83) hangi örnekleme yönteminin kullanıldığı ile ilgili herhangi bir bilgiye yer verilmediği görülmektedir.

Örnekleme gruplarına göre tezlerin dağılımı Tablo 14'de sunulmuştur.

Tablo 14. Örnekleme gruplarına göre tezlerin dağılımı

Örnekleme Grupları	f	%
Öğretmen	260	98.85
Öğrenci	4	1.52
Diğer	3	1.14
Belirtilmemiş	1	0.38

Şekil 13. Örnekleme gruplarına göre tezlerin dağılımı

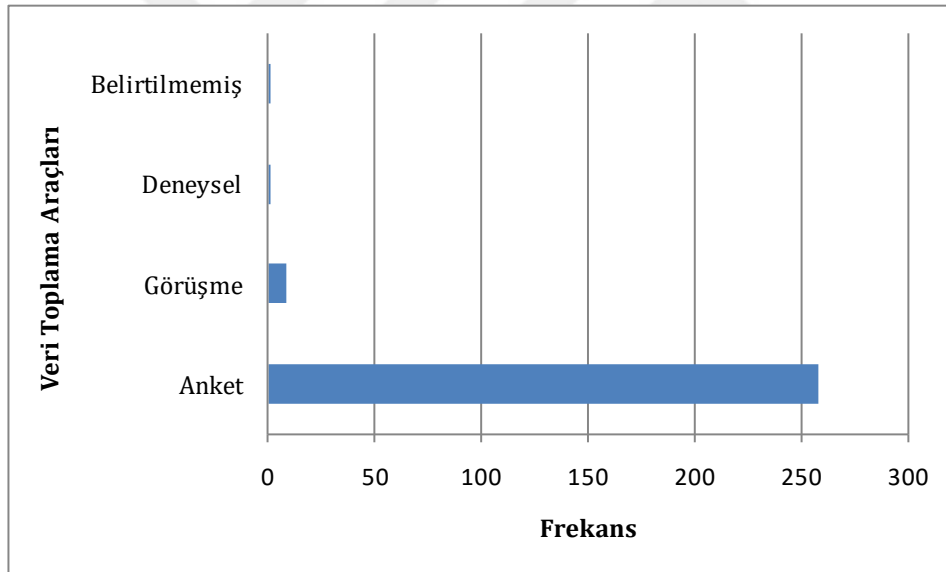
Tablo 14 ve Şekil 13'te lisansüstü tezlerde çalışılan örnekleme gruplarına yer verilmiştir. Tezlerde çalışılan örnekleme gruplarına bakıldığında; 260 (%98.85) tezde öğretmenler, 4

(%1.52) tezde öğrenciler, diğer örneklem gurupları adı altında 3 (%1.14) teze rastlanmış olup aynı şekilde 1 tezin (%0.38) örneklem grubu belirtilmemiş olarak seçilmiştir. Burada bazı tezlerde birden fazla örneklem grubu yer aldığı için toplam örneklem grubu sayısı toplam tez sayısından fazladır.

Kullanılan veri toplama araçlarına göre tezlerin dağılımı Tablo 15'te sunulmuştur.

Tablo 15. Kullanılan veri toplama araçlarına göre tezlerin dağılımı

Veri Toplama Araçları	f	%
Anket	258	98.09
Görüşme	8	3.04
Deneysel	1	0.38
Belirtilmemiş	1	0.38

Şekil 14. Kullanılan veri toplama araçlarına göre tezlerin dağılımı

Tablo 15 ve Şekil 14'de araştırmalarda kullanılan veri toplama araçlarına yer verilmiştir. Buna göre tezlerin 258'inde (%98.09) anket, 8'inde (%3.04) görüşme (yarı yapılandırılmış görüşme formu ile), 1'inde (%0.38) ise deneysel veri toplama aracı kullanılmıştır. Tezlerin 1 tanesinde (%0.38) veri toplama araçları belirtilmemiş olarak gözlemlenmiştir. Burada yine bazı tezlerde birden fazla veri toplama aracı kullanıldığı için toplam veri toplama aracı sayısı toplam tez sayısından fazladır.

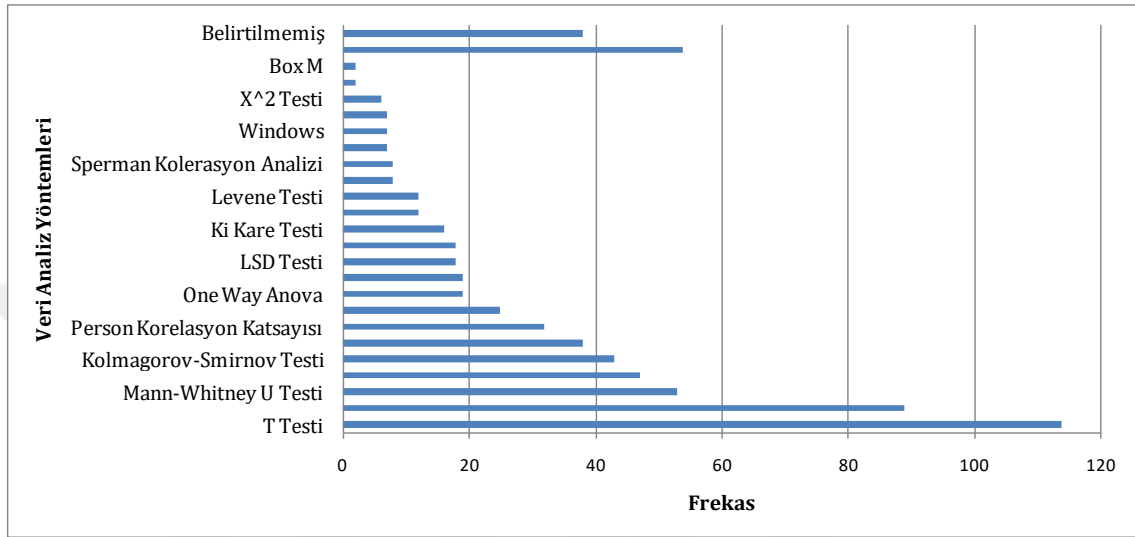
Lisansüstü tezlerde kullanılan veri analiz yöntemlerinin dağılımı Tablo 16'da sunulmuştur:

Tablo 16. Araştırmalarda kullanılan veri analiz yöntemleri

Veri Analiz Yöntemleri	f	%
T Testi	114	43.34
Anova	89	33.84
Mann-Whitney U Testi	53	20.15
Kruskall Wallish H Testi	47	17.87
Kolmagorov-Smirnov Testi	43	16.34
Tukey Çoklu Karşılaştırma	38	14.44
Person Korelasyon Katsayısı	32	12.16
Cronbac Alpha	25	9.50
One Way Anova	19	7.22
Shapiro Wilk Testi	19	7.22
LSD Testi	18	6.84
Ske Wness ve Kurtosis Testi	18	6.84
Ki Kare Testi	16	6.08
HSD Testi	12	4.56
Levene Testi	12	4.56
IBM	8	3.04
Sperman Kolerasyon Analizi	8	3.04
Manova	7	2.66
Windows	7	2.66
Microsoft Excel	7	2.66
X ² Testi	6	2.28
Dunnett's C	2	0.76
Box M	2	0.76

Tablo 16. Araştırmalarda kullanılan veri analiz yöntemleri (devamı)

Veri Analiz Yöntemleri	f	%
Diğer	54	20.53
Belirtilmemiş	38	14.44

Şekil 15. Araştırmalarda kullanılan veri analiz yöntemleri

Tablo 16 ve Şekil 15 incelendiğinde beden eğitimi öğretmenlerini konu alan lisansüstü tezlerde kullanılan istatistiksel analizlere yer verilmiştir. Burada bazı tezlerde birden fazla veri analiz yöntemi kullanılması sebebi ile toplam analiz yöntemi sayısı hem frekans hem de yüzde olarak toplam tez sayısından fazladır. Ayrıca tezlerde kullanılan her bir istatistiksel analizin yüzdeler hesaplaması da birbirinden bağımsız olarak ayrı ayrı yapılmıştır. Tabloya göre beden eğitimi öğretmenlerini konu alan lisansüstü tezlerde en çok kullanılan 5 analiz yöntemini sıralayacak olursa “T Testi”, “Anova”, “Mann-Whitney U Testi”, “Kruskall Wallish H Testi” ve “Kolmagorov-Smirnov Testi” analiz yöntemlerinin kullanıldığı görülmektedir.

5. BÖLÜM

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada 2001-2021 yılları arasındaki beden eğitimi öğretmenlerini konu alan yayımlanmış 263 lisansüstü tez analiz edilmiştir. Bu bölümde analizler sonrasında elde edilen bulgular alan yazındaki çalışmalar ışığında tartışılarak değerlendirilip çıkarımlarda bulunulmaya çalışılmıştır. Bu süreçte spor bilimleri alanında içerik analizi çalışmalarının sınırlı olmasından dolayı farklı bilim alanlarında üretilen araştırma çalışmaları ile tartışma kısmı desteklenmiştir.

2001-2021 yılları arasında beden eğitimi öğretmenlerini konu alan yayımlanmış olan lisansüstü tezler incelendiğinde en fazla tez 2019 yılında yazılmış olup 32 tanesi (%12.16) 2019 yılına aittir. Sonrasında 30 tane tez (%11.4) 2018 yılı ile devam etmektedir. Beden eğitimi öğretmenlerini konu alan lisansüstü tez çalışmalarının daha çok 2019 yılında yapıldığı, bu süre zarfında birçok lisansüstü düzeyde eğitim alan öğrencinin beden eğitimi öğretmenlerini konu alan araştırmalara yöneldiği söylenebilir. Bu durum Çiltaş (2021), Koçal (2021), Şanlı (2021), Delen (2021), Ar (2021), Süleymanoğlu (2021), Akdoğan (2021), Dinç (2021), Demiral (2021), Baykan (2021), Dede (2021), Büyükçam (2021), Gün (2021), Fincan (2021), Işık (2021) çalışmaları ile paralellik göstermektedir. Ayrıca Karaoğlu (2021) tarafından 2012-2020 yılları arasındaki ilkökul öğrencilerinin yazma becerilerine ilişkin çalışmaların incelendiği çalışma ile benzerlik göstermektedir. Belirtilen çalışmada da incelenen tezlerin yıllara göre dağılımlarına bakıldığında en çok tezin 2018-2020 yılları arasında hazırlandığı tespit edilmiştir. Leflef (2021) tarafından yürütülen çalışma ile benzerlik söz konusudur.

İncelenen lisansüstü çalışmalara bakıldığında tezlerin 57 tanesinin (%21,6) Gazi Üniversitesinde yazıldığı görülmüştür. Bu durum Uzunbaz (2019), Sarı (2011), Üstündağ (2009), Ataş (2015), Yapalı (2015), Mısır (2018), Selman (2019), Güner (2019), Er (2019), Sayım (2019), Sevcen (2019), Özbek (2021), Büyükçam (2021), Dede (2021), Akdoğan (2021), Süleymanoğlu (2021), Ar (2021), Delen (2021), Şanlı (2021), Koçal (2021) çalışmaları ile benzerlik göstermektedir. Eğitim fakültelerindeki öğrenci ve akademik personel sayıları göz önünde tutulduğunda Gazi Üniversitesinde yazılmış olan tezlerin sayılarının diğer üniversitelere göre fazla olması beklenen bir durum olacağı söylenebilir. Ayrıca Gazi Üniversitesinin Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Fakültesi ve

Eğitim Bilimleri Fakültesinin akademik yapısının güçlü olması ile birlikte spor bilimleri alanında en köklü üniversitelerden birinin olduğu söylenebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerini konu alan yayımlanmış olan lisansüstü tezler incelendiğinde 263 tezin 118'inin (%44,86) Sağlık Bilimleri Enstitüsünde, 93 tezin (%35.36) Eğitim Bilimleri Enstitüsünde, 43 tezin (%16.34) Sosyal Bilimler Enstitüsünde, 7 tezin (%2.66) Lisansüstü Eğitim Enstitüsünde ve 2 tanesinin ise (%0.76) Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitülerinde yapıldığı görülmektedir. Bu bulgulara göre tezlerin yarısına yakınının Sağlık Bilimleri Enstitüsünde yapıldığı anlaşılmaktadır. En çok tezin üretildiği ikinci enstitü ise Eğitim Bilimleri Enstitüsüdür. Bu bulgular Ataş (2015) çalışması ile uyumaktadır.

Tezlerin enstitülerine göre sıralamaları göz önünde bulduğunda 1. sırada Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 2. sırada Eğitim Bilimleri Enstitüsü 3. sırada Sosyal Bilimler Enstitüsü yer almaktadır. Mısır (2018) tarafından Türkiye'de beden eğitimi alanında yapılan doktora tezlerinin incelenmesi çalışmasında ise Eğitim Bilimleri Enstitüsü 1. sırada olup sonrasını sırasıyla Sağlık Bilimleri Enstitüsü ve Sosyal Bilimler Enstitüsü takip etmektedir. Bu çalışmalar da göz önünde bulundurulduğunda özellikle beden eğitimi üzerine yapılan çalışmalarda tezlerin enstitülere göre dağılımları en fazla Sağlık Bilimleri Enstitüsü ile Eğitim Bilimleri Enstitüleri üzerinde olduğu söylenebilir. Bu da literatürle örtüşen bir bulgudur.

İncelenen lisansüstü çalışmalara bakıldığında tezlerin 150 tanesinin (%57.03) Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalında, 63 tanesinin (%23.95) Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalında tamamlandığı görülmektedir. Bu durum Ataş (2015) tarafından yürütülen araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Ataş (2015) çalışmasında tezlerin ana bilim dallarına göre sıralamasında 1. sırada Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı 2. sırada Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı yer almaktadır. Mısır (2018) tarafından gerçekleştirilen çalışmasında ise tezlerin ana bilim dallarına göre sıralamalarına bakacak olursak ilk iki sırayı Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı ile Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı oluşturmaktadır.

İncelenen tezlerin danışman unvanlarına göre dağılımlarına bakıldığında, çalışmada yer alan 263 tezin 119'unun (%45.24) danışmanlığını yardımcı doçent, 86'sının (%32.69) danışmanlığını doçent, 58'inin (%22.05) danışmanlığını ise profesör unvanına sahip

akademisyenlerin yaptığı belirlenmiştir. Bu bulgular Doğan(2018), Ataş (2015), Keskin (2014) çalışma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Bu sonuç bize genel anlamda tez danışmanlığının yardımcı doçentler tarafından yoğun olarak yapıldığını göstermektedir. Ayrıca Demiral (2021) çalışmasına da bakılarak profesörlerin danışmanlıklarının yardımcı doçentlere göre düşük seviyede olduğu gözlenirse de Kaya (2021) ve Mısır (2018) çalışmalarında yayımlanan tez danışmanlarının en fazlasının profesörlere ait olduğunu ifade etmektedir. Bu durum özellikle doçent veya profesörlerin daha çok doktora çalışmalarına yöneldiği yüksek lisans tez çalışmalarının danışmanlıklarını daha çok yardımcı doçentlerin yürüttüğünden kaynaklanabilir. Bu araştırmada da yüksek lisans tez sayısının doktora tezlerine göre daha fazla olması ile örtüşebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerini konu alan yayımlanmış olan lisansüstü tezler incelendiğinde 263 tezin 179 tanesinin (%68.06) erkekler, 84 tanesinin (%31.93) kadınlar tarafından hazırlandığı görülmektedir. Bu durum Ataş (2015) ve Mısır (2018) çalışmaları ile paralellik göstermektedir. Beden eğitimi öğretmenliğinin toplumda daha çok erkeklere özgü bir meslek olarak algılanması ve lisans düzeyindeki programlara alınacak kadın öğrenci kontenjanının erkeklere göre daha az olması, beden eğitimi alanında kadınların erkeklere oranla lisansüstü eğitimi tercih etmemelerine sebep olmuş olabilir. Bu sebep aslında üniversitelerin lisans için aldıkları kadın ve erkek sayısı farklılıklarından kaynaklanıyor da olabilir. Örneğin, birçok üniversite beden eğitimi ve spor programları için 50 öğrenci alacaksa 30'unu erkek, 20'sini kadın öğrenci olarak alabiliyor. Bu sebepten dolayı lisans mezunu olan kadın öğrencilerin sayısı erkeklere göre düşük olmakta ve erkek-kadın arasındaki bu kontenjan sayı farkı lisansüstü eğitiminde de ortaya çıkmaktadır. Bir diğer etken ise kadınların akademik kariyer için fazla çabalamaması, evlilik ve bunun sonrasında gelen annelik ile birlikte artan iş yükünün kadında olması sonucunda akademik kariyerin bu sorumluluklarla birlikte zor yürümesi olabilir.

İncelenen lisansüstü çalışmalara bakıldığında toplamda 263 tezin tez türlerine göre dağılımları dikkate alındığında tezlerin 197'si (%74.90) yüksek lisans tezi, 66 sı (%25.09) ise doktora tezidir. Buna dayanarak yüksek lisans tezlerinin çoğunlukta olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Araştırmalar sonuçları açısından değerlendirildiğinde, Koçal (2021), Şanlı (2021), Delen (2021), Akdoğan (2021), Dinç (2021), Kaya (2021), Demiral (2021), Baykan (2021), Dede (2021), Büyükçam (2021), Gün (2021), Fincan (2021), Işık (2021), Akbulut (2020), Özdemir (2020), Köksal (2019), Belen (2019), Sevensan (2019), Çağlı

(2019), Sayım (2019), Özey (2019), Bali (2019), Güner (2019), Onuk (2019), Selman (2019), Çiçek (2019), Bayram (2019), Kaya (2018), Doğan (2018), Dağdeviren (2017), Yapalı(2015), Keskin (2014), Leflef (2021), Uzunbaz (2019) çalışmalarında yüksek lisans tezlerinin fazla olması ve doktora çalışmalarının azlığı paralellik göstermektedir. Yüksek lisans tez çalışmalarının sayısının doktora çalışmalarından fazla olması, yüksek lisans eğitimi sonrası doktora eğitimine devam etmeyen kişi sayılarının fazla olabileceği, yüksek lisans kontenjanlarının doktora kontenjanlarına göre daha fazla olması, doktora programlarına öğrenci kabul şartlarının yüksek lisans programları kabul şartlarına göre daha ayrıntılı ve ağır olması, doktora programlarında yabancı dil sınavları gibi etmenlere bağlı kalınması doktora sürecine katılan öğrenci sayılarının düşük olması sebep olabilmektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerini konu alan yayımlanmış lisansüstü tezlerin araştırma metodolojisine göre dağılımları incelendiğinde 263 tezin 192 tanesinde (%73.00) hangi araştırma yönteminin kullanıldığı belirtilmemiş, bununla birlikte tezlerin 33 tanesinde (%12.54) nicel araştırma yöntemi, 20 tanesinde (%7.60) karma, 18 tanesinde ise (%6.84) nitel araştırma yönteminin kullanıldığı saptanmıştır. Bu sonuçlar bize beden eğitimi öğretmenlerini konu alan yayımlanmış lisansüstü çalışmalarda gerek öğrencilerin gerekse danışmanlarının araştırma yöntem ve tekniklerine yeterince önem vermediklerini gösterebilir. Çünkü bu tez çalışmaları ile ilgili literatür incelendiğinde; Rovshenov (2020), Sarı (2011), Koçal (2021), Delen (2021), Dinç (2021), Demiral (2021), Baykan (2021), Dede (2021), Büyükçam (2021), Gün (2021), Finacan (2021), Özbek (2021), Işık (2021), Köksal (2019), Belen (2019), Sevensan (2019), Sayım (2019), Onuk (2019), Selman (2019), Orakçioğlu (2019), Çiçek (2019), Mısır (2018), Doğan (2018), Ataş (2015), Keskin (2014), Üstündağ (2009), Leflef (2021) ve Karaoğlu (2021) çalışmalarında araştırma metodolojisine ilişkin bilgilerin verildiği görülmektedir. Bu çalışmalar araştırma metodolojisine göre değerlendirildiğinde en çok kullanılan araştırma yönteminin nicel araştırma yöntemiyle gerçekleştirildiği saptanmıştır. Süleymanoğlu (2021), Kutlubay (2021), Akbulut (2020), Özdemir (2020)'in çalışmalarında en çok kullanılan araştırma metodolojisinin nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştirildiği gözlenmiştir. Çiltaç (2021), Ar (2021), Özey (2019)'un çalışmalarında ise en çok kullanılan araştırma metodolojisi karma araştırma yöntemi ile gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu tez çalışmaları ile ilgili literatür incelendiğinde araştırma

metodolojisine göre değerlendirilen lisansüstü tezlerde en fazla sayıda hangi araştırma metodolojisinin kullanıldığına ait bilgi verilmeyen teze rastlanmamıştır.

İncelenen tezlerin araştırma desenine göre dağılımlarına bakıldığında 263 tezin 68 tanesinde (%25.85) araştırma desenine ilişkin herhangi bir bilgiye yer verilmemiştir. Ancak tezlerin 176 tanesinin (%66,92) araştırma desenleri tarama deseni kullanılarak hazırlanmış olup elde edilen veriler tarama deseninin genel anlamda tercih edildiğini göstermektedir. Aynı zamanda bu durum, tarama deseninin kullanışlılığını gösterdiği söylenebilmektedir. Buna bağlı olarak Baykan (2021), Gün (2021), Selman (2019), Orakçioğlu (2019), Mısır (2018) ve Ataş'ın (2015) çalışmaları buna paralellik göstermektedir.

İncelenen lisansüstü çalışmalarda toplamda 263 tezin örneklem yöntemine göre dağılımlarına bakıldığında 160 tanesinde (%60.83) örneklem seçim yönteminin belirtilmediği görülmektedir. Bu durum Bayram (2019) tarafından yapılan çalışma ile uyumaktadır. Bayram (2019)'un çalışmasında tezlerin (%61.0)'inin örneklem seçim yöntemini belirtmedikleri görülmektedir. Aynı benzerlik; Uzunbaz (2019) tarafından gerçekleştirilen çalışma ile benzerlik göstermektedir. Uzunbaz (2019)'un çalışmasında incelenen yüksek lisans tezlerinin (%64)'lük kısmında ve doktora tezlerinin yaklaşık yarısında (%47) kullanılan örneklem türü belirtilmemiştir. Araştırmaya konu olan tezlerin 39 tanesinde (%14.82) tesadüfi örneklem seçim yöntemi kullanılmıştır. İncelenen çalışmaların çoğunda örneklem seçim yöntemine ilişkin bilgilere rastlanmamaktadır. Örneklem seçim yöntemlerinin belirtildiği çalışmalarda ise en çok tercih edilen örneklem seçim yönteminin tesadüfi örneklem yöntemi olduğu söylenebilir. Buna bağlı olarak çalışmalarda daha çok genelleme yapıldığı sonucuna varılabilmekte ve bu durumun araştırmaların güvenilirliğini ve geçerliliğini sarstığı söylenebilmektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerini konu alan yayımlanmış lisansüstü tezlerin örneklem gruplarına göre dağılımlarına bakıldığında 263 tezin 260 tanesinde (%98.85) örneklem grubu olarak öğretmenler seçilmiştir. Sonrasındaki en yüksek oranla tezlerin 4 tanesinde (%1.52) örneklem gurubu olarak öğrenciler seçilmiştir. Bu durum Baykan (2021), Gün (2021), Işık (2021), Keleş (2020), Selman (2019) çalışmalarıyla benzerlik göstermektedir. Benzer çalışmalarla birlikte bu araştırmada da örneklem grubu olarak öğretmenlerin yüksek çoğunlukta olması çalışmanın konusunun öğretmenler ile ilgili

olması gösterilebilir. Ayrıca, öğretmenlerin eğitim örgütlerinde en aktif rol oynayıcılar olduğu göz önünde bulundurulduğunda çalışmalardaki oranının diğer örneklem türlerinden daha fazla yer almasının nedeninin bu durum olabileceği düşünülebilir. Şanlı (2021) tarafından kodlama ve robotik eğitimi alanında Türkiye'de yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi çalışmasındaki araştırmaların çalışma grubunu en çok 176 tez ve %85,02 yüzdelik dilim ile öğrenciler oluşturmaktadır. Kaya (2018) tarafından gerçekleştirilen çalışmada da örneklem gurubu olarak en yüksek oran öğrencilere ait olup araştırma grubu olarak öğrencilerin yer aldığı 59 çalışma (%65.55) bulunmaktadır. Şanlı (2021) ve Kaya (2018) çalışmalarına dayanarak araştırma konusu göz önünde tutulduğunda ağırlıklı olarak öğrenciler ile çalışıldığı görülmektedir.

İncelenen tezlerin veri toplama araçlarına göre dağılımlarına yer verildiğinde 263 tezin 258 tanesinde (%98.09) anket, 8 tanesinde (%3.04) görüşme, 1 tanesinde (%0.38) deneysel veri toplama araçlarından faydalandığı gözlemlenmiş olup tezlerin sadece 1 tanesinde ise (%0.39) veri toplama araçlarından hangisinin kullanıldığı belirtilmemiştir. Veri toplama araçlarından daha çok anketlere başvurulduğu, anketler üzerinde ağırlıklı olarak yoğunlaştığı söylenebilir. Bu durum Rovshenov (2020), Şanlı (2021), Delen (2021), Ar (2021), Orakçioğlu (2019), Çiçek (2019), Onuk (2019), Dağdeviren (2017), Ataş (2015), Leflef (2021) çalışmalarında da kullanılan veri toplama aracı olarak en çok anketin tercih edildiği anlaşılmaktadır. Çalışmalarda ağırlıklı olarak anketlere yer verilmesi verilere zaman açısından hızlı ve ucuz bir şekilde erişebilmeyi sağlaması ile ilişkilendirilmesi mümkündür. Ayrıca daha çok örnekleme uygulanabiliyor olması ve uygulama kolaylığından dolayı anketlerin sıklıkla kullanılması olasıdır. Bir tezde birden fazla veri toplama aracı kullanıldığından veri toplama araçlarının tek başına kullanımlarının dışında birlikte kullanıldığı çalışmaların da var olduğu görülmektedir. Çoğunlukla anket çalışmalarının yüksek oranla kullanıldığı birçok çalışma ile desteklenirken, Özdemir (2020) Türkiye'de eğitim alanında otizm üzerine yapılmış tezlerin incelenmesi çalışması ile Özey (2019) çalışmasında veri toplama araçlarından en düşük oran anket çalışmalarına ait olduğu gözlemlenmiş olup çalışmamızdaki bulgu ile farklılık göstermektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerini konu alan yayımlanmış lisansüstü tezlerin veri analiz yöntemlerine göre dağılımları incelendiğinde 263 tezin 114 tanesinde (%43.34) T testi, sonrasında en fazla 89 ile (%33.84) Anova oluşturmaktadır. Bu bulgular Uzunbaz (2019)

çalışmasında yüksek lisans tezlerinde kullanılan veri analiz yöntemlerindeki en yüksek bulgu (%31.3) ile T testi ve (%22.9) ile Anova, doktora tezlerinde kullanılan veri analiz yöntemlerindeki en yüksek bulgu (%20.9) ile T testi, (%14) ile de Anova olduğu gözlemlenmiş olup sonuçlarıyla benzer olduğu görülmektedir. Ayrıca; Şanlı (2021), Ar (2021), Sevencan (2019), Er (2019), Selman (2019), Bayram (2019) ve Üstündağ (2009)'ın çalışmalarında analiz yöntemlerine göre dağılımları incelendiğinde en yüksek sayıda T testinin kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bir grup verilerin ortalamalarının karşılaştırılmasında kullanılan bu analiz yöntemi çalışmaların çoğunluğunda kullanıldığı görülmektedir.

Araştırma sonucunda 2001-2021 yılları arasında Türkçe hazırlanan beden eğitimi öğretmenlerini konu alan lisansüstü tezler demo şekil ve metodolojik açıdan incelenmiştir. Buna göre incelenen 263 lisansüstü tezin,

- 192'sinde hangi araştırma yönteminin,
- 68'inde hangi araştırma deseninin,
- 160'ında hangi örnekleme yönteminin kullanıldığına ilişkin bir bilgiye rastlanmamıştır.
- İncelenen lisansüstü tezlerde veri toplama aracı olarak 263 tezin 258'inde anketin kullanıldığı gözlemlenmiştir. Tezlerde kullanılan veri analiz yöntemlerine bakıldığında en çok kullanılan veri analiz yönteminin T testi olduğu sonucuna varılmıştır. Sonrasında sırasıyla Anova, Mann-Whitney U Testi, Kruskal Wallish H Testi ve Kolmogorov-Smirnov testleri en çok kullanılan veri toplama araçlarını oluşturmaktadır. Buna bağlı olarak çalışmalarda daha çok geleneksel analiz yöntemleriyle çalışıldığı söylenebilir.
- İncelenen lisansüstü tezlerin ağırlıklı olarak Gazi Üniversitesinde hazırlandığı bulgulanmış olup tezlerin yaklaşık yarısına yakını yardımcı doçent unvanına sahip akademisyenlerin danışmanlığında yürütüldüğü saptanmıştır.
- 263 tezin 179'unu erkeklerin, 84'ünü kadınların hazırladığına ulaşılmıştır. Bununla birlikte en fazla tezin (32) 2019 yılında hazırlandığı görülmektedir.
- Beden eğitimi öğretmenlerini konu alan lisansüstü tezlerin büyük bir kısmında araştırmanın desenine, yöntemine ve örnekleme yöntemine ait bir bilginin verilmediği görülmektedir. Bu çalışmada incelenen tezlerin metodolojik açıdan eksik ya da hatalı bir

biçimde kurgulanmasının çalışmayı genel açıdan olumsuz şekilde etkileyeceği göz önünde tutulmalıdır. Ayrıca alan yazındaki yapılan araştırmalarda elde edilen sonuçlar ile karşılaştırıldığında beden eğitimi öğretmenlerini konu alan lisansüstü tezlerin araştırma yöntemi, araştırma deseni ve örnekleme yöntemi açısından yetersiz olduğu söylenebilir. Tezlerin metodolojik yapılarının da son derece belirsiz ve zayıf olduğu görülmekte olup, okuyucunun yöntemsel bilgilere sağlıklı bir şekilde ulaşamaması aşikârdır.

Araştırmada elde edilen bulgular ışığında aşağıda belirtilen önerilerde bulunulmuştur.

- Bundan sonraki süreçte spor bilimleri alanında hazırlanması planlanan lisansüstü tezlerin metodolojik yapıların doğru ve eksiksiz bir şekilde kurgulanması,
- Lisansüstü eğitim sürecinde öğrencilerin bilimsel araştırma yöntemlerine hakim olabilmesi için lisansüstü düzeyde bilimsel araştırma yöntemleri dersinin etkili bir şekilde işlenmesi,
- Tez danışmanlarının, araştırmaların metodolojik yapılarını kurgularken hassasiyetle yaklaşımları, bilgi ve birikimlerini öğrencileri ile daha efektif bir şekilde paylaşması,
- Spor bilimlerinde geleneksel veri toplama ve analizlerinin dışında bilimsel araştırma yöntemlerine ilişkin gelişmelerin ve ilerlemelerin takip edilmesi,
- İleri istatistikli analiz yöntemlerini içerecek lisansüstü çalışmaların kurgulanması,

Spor bilimlerinde yürütülecek araştırmaların bilimsel yeterliliklerini arttırabilir.

KAYNAKÇA

- Abalı, A. (1974). Cumhuriyetimizin 50. Yılında Gençlik ve Spor. Ankara: T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı.
- Açıkada, C. ve Ergen, E. (1990). Bilim ve Spor. I. Spor Bilimleri Kongresi Kitabı. Hacettepe Üniversitesi Yayını. Ankara: Büro Tek Matbaası.
- Açıkada, C. (1997). Türkiye'de spor eğitimi veren kurumların yeniden yapılanması ve hakemli çalışmaların gelişimi. Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi, 8(1), 17-31.
- Akbulut, R. (2020). Türkiye'de Çocuk Edebiyatı Alanında Hazırlanan Tezlerin İncelenmesi. Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Akdoğan, E. (2021). Türkiye'de Matematiksel Düşünme ve Matematiksel Muhakeme ile İlgili Yazılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Akpınar, B., Turan, M. ve Tekataş, H. (2004). Öğretmen Adaylarının Gözüyle Sınıf Öğretmenlerinin Yeterlilikleri. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Aksoy, C. (1999). Beden Eğitimi ve Sporun Eğitime Etkisi. Sağlık Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Alkan, C., Doğan, H. ve Sezgin, İ. (1991). Mesleki ve Teknik Eğitimin Esasları. Ankara: Gazi Üniversitesi Yayını. No: 170.
- Ar, T. (2021). 2012-2020 Yılları Arasında Geometri ve Ölçme Öğrenme Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli.
- Atalay, A. (2018). Research models used in doctoral theses on sport management in Turkey: A content analysis. Universal Journal of Educational Research, 6(3), 541-555.
- Ataş, H.K. (2015). Türkiye'de Beden Eğitimi ve Spor Alanında 2004-2014 Yılları Arasında Yapılmış Yüksek Lisans Tezleri çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Beden Eğitimi Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

- Ayar, H. (2021). Park Rekreasyonu Faaliyetlerine Katılımda Rekreasyon Deneyim Tercihleri, Yer Bağlılığı, Çevresel Tutum ve Çevre Dostu Rekreasyon Davranışları Arasındaki İlişki. Rekreasyon Yönetimi Ana Bilimi Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Balcı, V. (2003). Avrupa birliği ve spor. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 8(2), 53-66.
- Bali, Ö. (2019). Üflemeli Çalgılar İçerikli Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Müzik Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Başer, E. (1990). Spor Psikolojisi ve Uygulama Temel İlkeleri. Spor Bilimleri Ulusal Sempozyum Bildirileri. (ss.88-105). 15-16 Mart, Ankara: T.T.K. Basımevi.
- Basım, N. ve Argan, M. (2016). Spor Yönetimi. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Baykan, S.Y. (2021). Türkiye'de 2015-2020 Yılları Arasında Okul Yöneticileriyle İlgili Yazılan Lisansüstü Tezlerin İçerik ve Yöntem Açısından Değerlendirilmesi. Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Bayram, G.M. (2019). 2008-2018 Yılları Arasında Matematik Eğitimi Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin Bilgisayar Destekli Matematik Öğretimi Bağlamında İncelenmesi. Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Bayburt Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bayburt.
- Belen, Ö. (2019). Türkiye'de Aile İçi Şiddet Konusunda Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Bilge, N. (1989). Türkiye'de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, No: 1095.
- Boyraz, M. (1997). Kahramanmaraş ve Gaziantep İllerinin Mahalli Kültürünün Spor Pratiğine Yansıması. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Bozan, M. (2012). Lisansüstü Eğitimde Nitelik Arayışları. Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, 4(2), 177-187.

- Bruininks, R.H. ve Chavat, M. (1990) Research on the motor proficiency of persons with mental retardation, Psychomotor therapy and adapted physical activity. (Ed: H.V. Coppinolle and J.Simons) in Better Movement Proceeding of the 2 International Symposium, 43-69 p.Belgium.
- Büyükçam, S. (2021). Türkiye'de Matematik Eēitimi Alanında Matematik z Yeterlik zerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Matematik ve Fen Bilimleri Eēitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli.
- aēlı, A. (2019). Türkiye'de Kuantum ērenme zerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Eēitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eēitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- amlıyer, H. (2015). Eēitim Btnlē İçerisinde ocuk Hareket Eēitimi ve Oyun. Manisa: Celal Bayar Üniversitesi Matbaası.
- Camy, J., Klein, G., Madella, A. ve Petry, K. (2006). Final Conclusion & Perspectives. In: Petry, K., Froberg, K. & Madella, A. Thematic Network Project AEHESIS - Report of the Third Year. Cologne.
- Cankalp, M. (2005). Sporda Yönetim ve Organizasyon. İstanbul: Nobel Yayın Daēıtım.
- elik, V.O. ve Bulgu, N. (2010). Geç Osmanlı Döneminde Batılılaşma Ekseninde Beden Eēitimi ve Spor.Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 24, 137-147.
- Charan, R., Drotter, S. ve Noel, J. (2011). The Leadership Pipeline: How to Build the Leadership Powered Company. pp. 345- 352, New York USA: Academy of Management Executive.
- iek, A.M. (2019). Türkiye'de İlk Okuma Yazma Alanında Hazırlanan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Temel Eēitim Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eēitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çiltaş, D. (2021). Türkiye'de Matematik ve Fen Bilimleri Eēitimi Alanında Yayınlanan Tezlerde Kullanılan ēretim Teknolojilerinin İncelenmesi: Bir İçerik Analizi alışması. Matematik ve Fen Bilimleri Eēitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Bayburt Üniversitesi, Lisansüstü Eēitim Enstitüsü, Bayburt.

- Çoban, B. (2002). Spor Hizmetlerine İlişkin Halkın Belediyelerden Beklentileri (Elazığ İl Örneği). Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara.
- Çoknaz, H. (2016). Motor Gelişim Boyutuyla Çocuk ve Spor. Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 2, 83-91.
- Dağdeviren, H. (2017). Türkiye'de Okul Öncesi Müzik Eğitimi Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi (1993/2016). Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Darıca, N., Gümüşçü, Ş. ve Pişkin, Ü. (1992). Otizm ve Otistik Çocuklar, Ankara: Basım Şekil Yayınları.
- Dede, R. (2021). Teknoloji Destekli Eğitsel Oyunların İlköğretim Matematik Öğretiminde Kullanılmasına Yönelik Yazılan Lisansüstü Araştırmaların Eğilimleri: 2005-2020 Yılları Arası Türkiye Örneği. Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli.
- Delen, A. (2021). Türkiye'de E-Öğrenme Ortamlarına İlişkin Yapılan Araştırmalardaki Eğilimler: 2004-2020 Dönemi Tezlerin İncelenmesi. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Demiral, İ. (2021). Türkiye'de 2015-2020 Yılları Arasında İngilizce Eğitimi Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Demirbilek, M. (2013). Zihinsel Engelli Bireylerin ve Ailelerinin Gereksinimleri. Turkish Journal Of Family Medicine And Primary Care, 7(3), 58-63.
- Demirhan, G. (2004). Physical Education: Is it Necessity or Traditional? Antalya: The 10th. ICHPER-CD Europe Congress & The TSSA 8TH International Sports Science Congress.
- Demirhan, G. (2008). İlköğretim Beden Eğitimi Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretmen Kılavuz Kitabı (Türkiye'de Beden Eğitiminin Gelişimi). Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları Müdürlüğü.

- Devecioğlu, S., Çoban, B. ve Karakaya, Y.E. (2011). Türkiye'de Spor Eğitimi Sektörünün Görünümü. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(3), 627-654.
- Devlet Planlama Teşkilatı (DPT). (1983-1987). Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı. Ankara: T.C. Başbakanlık D.PT. Yayınları, Yayın No: 2065.
- Dinç, S. (2021). Veri İşleme ve Olasılık Öğrenme Alanlarında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi*, Kocaeli Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli.
- Doğan, M. (2018). Türkiye'de 2013-2017 Yılları Arasında Sınıf Eğitimi Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi*, Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Doğan, O. (2005). *Spor Psikolojisi*. Ankara: Nobel Kitabevi.
- Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü. GSGM Antrenör Eğitim Yönetmeliği. 16 Ağustos 2002 gün ve 24848 sayılı Resmi Gazete.
- Duman, S. ve Kuru, E. (2010). Spor Yapan ve Yapmayan Türk Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeylerinin Belirlenmesi ve Karşılaştırılması. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 17-26.
- Er, G. (2019). *Matematik Eğitimi Alanında Yazılan Lisansüstü Deneysel Tezlerin İncelenmesi*. İlköğretim Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kastamonu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kastamonu.
- European Commission. http://europa.eu.int/comm/cdp/workingpaper/en_han_ced_flexibility.pdf / 2002. Erişim tarihi 14 Ocak 2022.
- European Commission. <http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l35001.htm/2002>. Erişim tarihi 14 Ocak 2022.
- Fincan, K. (2021). İlköğretim Matematik Öğretiminde Kavram Yanılgıları ile İlgili Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi*, Kocaeli Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli.
- Fişek, K. (2003). *Spor Yönetimi*. Ankara: YGS Yayınları.
- Gedik Üniversitesi. (2017). <http://www.gedik.edu.tr/akademik-birimler/enstituler/saglik-bilimleri-enstitusu/doktora-programi/beden-egitimi-ve-spor-bilimleri>, Erişim tarihi 14 Ocak 2022.

- Gençay, E. (2021). Antrenörlerin Liderlik Öz Yeterlikleri ve İş Doyumlarının Demo Şekil ve Mesleki Değişkenler Bakımından Araştırılması. Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (1990). Spor Şurası Ön Komisyon Raporları. Ankara.
- Göral, M. ve Yapıcı K. (2001). Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş. Isparta: Tuğra Ofset Matbaa.
- Grover, V. ve Malhotra, M.K. (1997). Business process reengineering: A tutorial on the concept, evolution, method, technology and application. *Journal of Operations Management*, 15, 193–213.
- Antrenör Yönetmeliği, 14 Aralık 2019 Cumartesi Resmî Gazete, 14 Aralık 2019, Sayı: 30978, Sayı: 30978 <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/12/20191214-2.htm> Erişim tarihi: 12.12.2021.
- Gün, C. (2021). 2021-Y1-135 Yenileşme ve Değişme Kavramlarıyla İlgili 2000-2020 Yılları Arasında Eğitim Yönetimi Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Güner, U. (2019). Ülkemizde Keman ve Keman Eğitimi Alanlarında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi (1986-2018). Müzik Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Güven, H. (1999). Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Taşra Teşkilatlarınca Yürütülen Sportif Hizmetlerdeki Verimliliği Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erciyes.
- Heper, E. (2012). Spor Bilimlerine Giriş. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınevi.
- Hazar, A. (2009). Rekreasyon ve Animasyon.3. Baskı. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Humphreys, B.R. ve Maxcy, J. (2007). The role of sport economics in the sport management curriculum. *Sport Management Review*, 10, 177-189.
- İmamoğlu, A.F. (1992). Fonksiyonel Açıdan Spor Yönetiminin Anlam ve Önemi. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8(1), 24-30.
- Işık, B. (2021). Ürkiye'de Matematik Eğitimi Alanında Pedagojik Alan Bilgisi (PAB) ve Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPAB) Çalışmalarının Betimsel İçerik Analizi.

- Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli.
- İşler, H. (2005). Sınıf ve Sporda Yönetim ile Organizasyon. Niğde.
- İşlertaş, N. (2006). Spor Tesislerinden Yararlanan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İstek ve Beklentileri. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- İşlertaş, N. (2006). Spor Tesislerinden Yararlanan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İstek ve Beklentileri. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Kalitesi Düzeyini Ölçmeye Yönelik Kalite Ölçeği (1990). Gazi Beden Eğitimi ve Spor Şurası Ön Komisyon Raporları. Ankara.
- Karagözoğlu, C. (1994). Spor Yöneticilerinin Yeterlikleri: İstanbul Örneği. Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karakaya, Y.E. (2007). Cumhuriyet'in 100. Yılında Elazığ İlinin Spor Stratejisi: Stratejiden Geleceğe 2023. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Karakaya, Y.E. ve Tel, M. (2015). Küreselleşme Çağı ve Yükseköğretimde Spor Bilimleri Üzerine. Turkish Studies, 9(11), 321-331.
- Karaküçük, S. (1989). Beden Eğitimi Öğretmeninin Eğitimi. Ankara: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Yayını.No.19.
- Karaküçük, S. (2008). Rekreasyon: Boş Zamanları Değerlendirme. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Karakütük, K. (2002). Lisansüstü Öğretimin Sorunları. Eğitim Araştırmaları, 2(7), 65-76.
- Karaküçük, S. ve Akgül, B.M. (2016). Korekreasyon Rekreasyon ve Çevre. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Karaman, S. ve Bakırcı, F. (2010). Türkiye'de Lisansüstü Eğitim: Sorunlar ve Çözüm Önerileri. Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 2, 94-114.
- Karaoğlu, R. (2021). İlkokul Öğrencilerinin Yazma Becerilerine İlişkin Makalelerin İncelenmesi: Tematik İçerik Analizi. Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ordu.
- Karasar, N. (2002). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayıncılık.

- Kaya, Ç. (2018). Türkiye'de Müzik Öğretim Yöntemleri Konusunda Yapılmış Lisansüstü Çalışmaların İncelenmesi. Müzik Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Kaya, U. (2021). 2005-2015 Yılları Arasındaki Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Samsun.
- Keleş, N. (2020). Türkiye'de Eğitim Yönetimi Ana Bilim Dalında Tamamlanan Doktora Tezlerindeki Bilgi Üretiminin, Tezlerin İncelenmesi ve Katılımcı Görüşleri Üzerinden Değerlendirilmesi. Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Kerimoğlu, N. (1982). Spor Sektör Raporu. Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı Hazırlık Çalışmaları. Ankara: DPT Yayınları.
- Keskin, A. (2014). Öğrenme Stratejileri Konulu Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Eğitim Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
- Ko, L., Henry, I., Chin-Husng Kao, J. (2011). The perceived importance of sport management competencies by academics and practitioners in the cultural/industrial context of Taiwan. *Managing Leisure*, 16(4), 302-317.
- Koçal, T. (2021). Türkiye'de Yaylı Çalgılar Alanında Yazılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.
- Köksal, D. (2019). 2019-YL-201 Eğitim Yönetimi Alanında 2005-2018 Yılları Arasında Yürütülen Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Korkmaz, A. (2000). Yüksek Öğretim Gençliğinin Problemleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 145, 41-45.
- Kutlubay, S. (2021). Çalışan Çocuklarla İlgili Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Leflef, S. (2021). Sanat Eğitimi Alanında Yer Alan Çoklu Ortamlara Yönelik Lisansüstü Çalışmaların İçerik Analizi. Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Samsun.
- Lyle J, Cushion C. Sports Coaching Concepts. Ed: Cushion C. 1th Edition, pp. 285 Churchill Li- vingstone, London, UK, 2010.
- Malhotra, Y. (1997). Knowledge management in inquiring organizations. Proceedings of 3rd Americas conference on information systems, Indianapolis, August, 239-295.
- Milli Eğitim Temel Kanunu, Kanun Numarası: 1739 Kabul Tarihi: 14/6/1973 Yayımlandığı R. Gazete: Tarih: 24/6/1973 Sayı: 14574 Yayımlandığı Düstur: Tertip: 5 Cilt: 12 Sayfa: 2342 [https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/ 1.5.1739.pdf](https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf).
- Ministry of National Education. (2002). Eğitim Uygulama Okulu Eğitim Programı (Teaching curriculum of education practice school), Ankara: National Education Press, Ankara.
- Mısır, E. (2018). Türkiye'de Beden Eğitimi Alanında Yapılan Doktora Tezlerinin İncelenmesi. Beden Eğitimi Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Öcalan, M. ve Ramazanoğlu, F. (2003). Bazı DemoŞekil Özelliklerine Göre Seyircilerin Futbol İzleme Sıklıklarının İncelenmesi. Gazi Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi, Ankara,10-11.
- Onuk, D. (2019). Türkiye'de Yetişkin Eğitimi Temalı 2007-2018 Yılları Arasında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Orakcıoğlu, E. (2019). Türkiye'de Uzaktan Eğitim Temalı 2013-2018 Yılları Arasında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Özbek, Z.T. (2021). Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Fen Eğitimine Entegrasyonuna Yönelik Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi.

- Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Manisa.
- Özdemir, G. (2020). Türkiye'de Eğitim Alanında Otizm Üzerine Yapılmış Tezlerin İncelenmesi. Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özer, S. ve Özer, K. (2002). Çocuklarda Motor Gelişim. 2. Basım. İstanbul: Atlas Yayın Dağıtım.
- Özey, K. (2019). Cebir Öğrenme Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi: 2010-2018 Yılları Arası Türkiye Örneği. İlköğretim Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Özmen, B. ve Yıldırım, N. (2012). Video paylaşım sitelerinin eğitsel amaçlı kullanımı. Education Sciences, 7, 288-295.
- Özoğlu, S. Ç. (1997). Spor Psikolojisi ve Gelişmeler, I. Uluslararası Spor Psikolojisi Sempozyumu. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- Özsoy, Y., Özyürek, M. ve Eripek, S., (2002), Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar “Özel Eğitime Giriş”, Ankara: Karatepe Yayınları.
- Öztürk, İ.H. (2011). Öğretmen Özerkliği Üzerine Kuramsal Bir İnceleme. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 10(35), 88-99.
- Rovshenov, A. (2020). Eğitimi ile İlgili Yapılan Araştırmaların İçerik Analizi. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Sarı, Ş.N. (2011). Türkiye'de Kimya Eğitimi Alanında 2000-2010 Yılları Arasında Yazılmış Yüksek Lisans Tezlerinin İçerik Analizi. Kimya Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sawyer, T.H. (1993). Sport Management: Where should it be housed? Journal of Physical Education, Recreation & Dance, 64(9), 4-7.
- Sayım, A.Ç. (2019). Okuma Becerilerinin Geliştirilmesine Yönelik Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. İlköğretim Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (2000). Beden Eğitimi Spor ve İstanbul Olimpiyatları Özelİhtisas Komisyonu Raporu, Ankara.

- Selman, E. (2019). Türkiye'de Bulunan Üniversitelerde Dönüşüm Geometrisi Konusunda Yazılmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Sevencan, A. (2019). Türkiye'de Matematik Eğitimi Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Matematik Eğitimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Sevim, Y. (2006). Antrenör Eğitimi İlkeleri. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Silva, J.M. ve Stevens, D.E. (2001). Psychological foundations of sport. 1th Edition, pp. 560, USA: Benjamin Cummings, North Carolina.
- Şahin, M. (2005). Beden Eğitimi ve Spor Sözlüğü. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Şanlı, M. (2021). Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Programı Kodlama ve Robotik Eğitimi Alanında Türkiye'de Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Şimşek, S., Göde, O. ve Erdem, A. R. (1999). Spor Eğitimi ve Geleceğin Sporcularını Yetiştirecek Spor Eğitimcilerinin Yetiştirilmesi. Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 5.
- Şimşek, S., Göde, O. ve Erdem, A.R. (1999). Spor eğitimi ve Geleceğin Sporcularını Yetiştirecek Spor Eğitimcilerinin Yetiştirilmesi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5(5), 1-6.
- Skinner, F. ve Gilbert, K. (2007). Sport Management Education: Teaching and learning for the future. Sport Management Review, 10, 125-131.
- Spor Kavramı, <http://sozluk.gov.tr>, Erişim tarihi: 20 Kasım 2021.
- Süleymanoğlu, S. (2021). Değerler Eğitimi ile İlgili Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Eğitim Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
- Sunay, H. (1998). Spor Yöneticilerinin Nitelikleri ve Eğitimi. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 3(1), 59-68.
- Sunay, H. (2016). Spor Yönetimi Anlamı ve Tanımı. Spor Yönetimi, Ankara.
- T.C Resmi Gazete. Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu. 21 Mayıs 1986. Sayı: 19120.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Mevzuat ve Yönetmelikleri, 2009, www.meb.gov.tr.

- Tamer, K. (1987). Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, No: 202.
- Tepeli, K. (2010). Motor (Hareket) Gelişim, Erken Çocukluk Döneminde Gelişim. Ankara: Maya Akademi.
- Tosun, İ. (1997). Bilim Adamı Yetiştirme Lisansüstü Eğitim Türkiye Bilimler Akademisi Bilimsel Toplantısı, Ankara.
- Tuncel, S.D. (2011). Sınıf İçi Öğretmen Davranışlarının Beden Eğitimi ve Diğer Branş Öğretmenleri Açısından Karşılaştırılması. Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi, 2, 65-69.
- Türk Dil Kurumu (TDK). Resmi Web Sitesi, <http://sozluk.gov.tr/>, Web Erişim tarihi: 20.11.2021.
- Türk Dil Kurumu. (1992). Türkçe Sözlük. İstanbul: Milliyet Yayınları.
- Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (1990). Spor Şurası Ön Komisyon Raporları. Ankara.
- Ünal, I. (1985). Eğitimin Ekonomik Değeri. Eğitim ve Bilim Dergisi, 57, 32-41.
- Üstündağ, D. (2009). Türkiye'de Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Alanında Yapılan Yüksek Lisans Tezlerinin İçerik ve Yöntem Açısından Değerlendirilmesi. Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uzunbaz, D. (2019). Türkiye'de 2006-2017 Yılları Arasında Kimya Öğretmen Eğitimi Alanında Yayınlanmış Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin İçerik Analizi. Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Voigt, D. (1998). Soziologiedes Sports. Spor Sosyolojisi. (Çev. Atalay A.) İstanbul: Alkım Yayıncılık.
- Yalız, D. (2006). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programında Alan Bilgisi Derslerinde Amaçların Gerçekleşme Düzeyi. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Yapalı, Y. (2015). Ülkemizde Flüt ve Flüt Eğitimi Alanlarında Yapılan Lisansüstü Tezlerinin İncelenmesi. Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.

- Yapıcı, K. ve Ersoy, A. (2013). Modern Olimpiyat Oyunlarında Atletizm Rekorlarını Hazırlayan Faktörler. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8, 1-18.
- Yetim, A. (2010). Sosyoloji ve Spor. Ankara: Berikan Yayınevi.
- Yetim, A.A. (2000). Sosyoloji ve Spor. Ankara: Topkar Matbaacılık.
- Yetim, A. ve Şenel, Ö. (2001). Türkiye'de Spor Yöneticisi Yetiştirme Faaliyetlerinin Görünümü. Milli Eğitim Dergisi, 150, 15-21.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara.
- Yıldız, M.A. ve Özdağ, S. (2008). Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumlarının İstihdam Durumlarına Yönelik Öğrenci Görüşleri. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 5(1), 1-6.
- Yıldız, S. M. (2005). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında İnsan Kaynaklarının Eğitim Hizmetleri Kalitesine Yönelik Algılarının Değerlendirilmesi. Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldız, S.M. (2007). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında Eğitim Hizmetleri Kalitesini Etkileyen Faktörler. Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi, 15(1), 451-462.
- Yıldız, S. M. (2008). Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Veren Yükseköğretim Kurumları ve İstihdam Durumları. Kastamonu Eğitim Dergisi, 16(2), 653-654.
- Yılmaz, M., Tank, S., İbiş, S., Yılmaz, B., Kestek, S. (2006). 10-14 Yaş Grubu Öğretilbilir Zihinsel Engellilerde Makro Dönem Esneklik Antrenman Sonucu Gelişenlerin İncelenmesi. Bcennet Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 8, 1-4.
- Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) (1998). Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları. Ankara.
- Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) (2007). Eğitim Fakültelerinde Uygulanacak Yeni Programlar Hakkında Açıklama. http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/programlar_açıklama.doc / 12 Nisan 2007. Erişim tarihi: 13.12.2021.
- Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) (2018). Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları, Programların Güncelleme Gerekçeleri, Getirdiği Yenilikler ve Uygulama Esasları, https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-

Öğretmen-Yetiştirme-Lisans-Programları/AA_Sunus_%20Onsoz_Uygulama_Yönergesi, pdf Erişim tarihi: 21.08.2021.

Yolcu, İ. (1992). Eğitimin Bütünlük İçinde Beden Eğitimi ve Sporun Yeri ve Önemi. 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

Zhang, F. Wang, J. Min, S.D. Chen, K.K. ve Huang, H. (2016). Influence curriculum quality and educational service quality on student experiences: A case study in sport management programs. Journal of Hospitality Leisure Sport and Tourism, 18, 81-91.

Zorba E. (2007). Türkiye'de Rekreasyona Bakış Açısı ve Gelişimi. Gazi Haber Dergisi, 52-55.

EKLER

EK 1: Orijinallik Raporu

 ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA
Tarih: 25/04/2022
Tez Başlığı : Spor Bilimlerinde Beden Eğitimi Öğretmenlerini Konu Alan Lisansüstü Tezlerin Metodolojik Analizi: Bir İçerik Analizi Yukarıda başlığışösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 65 sayfalık kısmına ilişkin, 14/04/2022 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitinadlı intihal tespit programından aşağıda işaretilenmiş filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 13 'tür. Uygulanan filtrelemeler: 1- ☒ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç 2- ☒ Kaynakça hariç 3- ☒ Alıntılar hariç/dâhil 4- ☒ 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç Ardaahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nde belirtilen azamibenzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceğimuhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunubeyan ederim. Gereğini saygılarımla arz ederim. 25/04/2022 Adı Soyadı: Şebnem ÇELİMLİ Öğrenci No: 2000500006 Anabilim Dalı: Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı Programı: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı Statüsü: ☒ Yüksek Lisans ☐ Doktora
<u>DANIŞMAN ONAYI</u> UYGUNDUR. _____ (Doç. Dr. Ahmet ATALAY)

EK 2: Etik Komisyon Muafiyeti Formu

ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEZ ÇALIŞMASI ETİK KOMİSYON MUAFİYETİ FORMU

ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

Tarih: 25/04/2022

Tez Başlığı: Spor Bilimlerinde Beden Eğitimi Öğretmenlerini Konu Alan Lisansüstü Tezlerin Metodolojik Analizi: Bir İçerik Analizi

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmam:

1. İnsan ve hayvan üzerinde deney niteliği taşımamaktadır,
2. Biyolojik materyal (kan, idrar vb. biyolojik sıvılar ve numuneler) kullanılmasını gerektirmemektedir.
3. Beden bütünlüğüne müdahale içermemektedir.
4. Gözlemsel ve betimsel araştırma (anket, mülakat, ölçek/skala çalışmaları, dosya taramaları, veri kaynakları taraması, sistem-model geliştirme çalışmaları) niteliğinde değildir.

Tez çalışmamın yürütülebilmesi için herhangi bir Etik Kurul/Komisyon'dan izin alınmasına gerek olmadığını; aksi durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunubeyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

25/04/2022

Adı Soyadı: Şebnem ÇELİMLİ

Öğrenci No: 2000500006

Anabilim Dalı: Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi

Programı: Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi

Statüsü: ☒ Yüksek Lisans ☐ Doktora

DANIŞMAN GÖRÜŞÜ VE ONAYI

(Doç. Dr. Ahmet ATALAY)

Detaylı Bilgi: <https://www.ardahan.edu.tr/birim.aspx?id=1002003>

Telefon: 0-4782117522

Faks: 0-4782117523

E-posta: sbe@ardahan.edu.tr

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Şebnem ÇELİMLİ

Doğum Yeri ve Tarihi :

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi :Selçuk Üniversitesi Fen Fakültesi Matematik Bölümü
Selçuk Üniversitesi Pedagojik Formasyon
Balıkesir Üniversitesi İlköğretim Matematik
Öğretmenliği

Yüksek Lisans Öğrenimi : Ardahan Üniversitesi

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

Bilimsel Faaliyetleri : Yok

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar : LCW Mağazacılık

İletişim

e-posta adresi :

Tarih : 08/06/2022